Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. spalio 6 d.*

Turinys

I. Teisinis pagrindas 5

A. PPO teisė 5

1. PPO steigimo sutartis 5

2. GATS 5

3. Susitarimas dėl ginčų sprendimo 7

B. Sąjungos teisė 9

C. Vengrijos teisė 9

II. Ikiteisminė procedūra 10

III. Dėl ieškinio 11

A. Dėl priimtinumo 11

1. Šalių argumentai 11

2. Teisingumo Teismo vertinimas 12

B. Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos 13

1. Šalių argumentai 13

2. Teisingumo Teismo vertinimas 14

C. Dėl esmės 17

1. Dėl reikalavimo, susijusio su išankstine tarptautine sutartimi 17

a) Dėl Vengrijos įsipareigojimų, susijusių su aukštojo mokslo paslaugomis, poveikio GATS XVII straipsnyje įtvirtintai nacionalinio režimo taisyklei 17

* Proceso kalba: vengrų.

1) Šalių argumentai 17

2) Teisingumo Teismo vertinimas 18

b) Dėl konkurencijos sąlygų pakeitimo panašių nacionalinių paslaugų teikėjų naudai 19

1) Šalių argumentai 19

2) Teisingumo Teismo vertinimas 20

c) Dėl pateisinimo pagal GATS XIV straipsnį 20

1) Šalių argumentai 20

2) Teisingumo Teismo vertinimas 21

2. Dėl reikalavimo mokymą organizuoti valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė 22

a) Dėl GATS XVII straipsnio 22

1) Dėl konkurencijos sąlygų pakeitimo panašių nacionalinių paslaugų teikėjų naudai ... 22

i) Šalių argumentai 22

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 23

2) Dėl pateisinimo buvimo 23

i) Šalių argumentai 23

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 23

b) Dėl SESV 49 straipsnio 24

1) Dėl SESV 49 straipsnio taikymo 24

i) Šalių argumentai 24

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 24

2) Dėl apribojimo buvimo 25

i) Šalių argumentai 25

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 25

3) Dėl pateisinimo buvimo 26

i) Šalių argumentai 26

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 26

c) Dėl Direktyvos 2006/123 16 straipsnio ir papildomai – SESV 56 straipsnio 28

1) Dėl Direktyvos 2006/123 taikymo 28

i) Šalių argumentai 28

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 28

2) Dėl apribojimo buvimo 28

i) Šalių argumentai 28

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 28

3) Dėl pateisinimo buvimo 29

i) Šalių argumentai 29

ii) Teisingumo Teismo vertinimas 29

3. Dėl Chartijos 13 straipsnio, 14 straipsnio 3 dalies ir 16 straipsnio 30

a) Dėl Chartijos taikymo 30

1) Šalių argumentai 30

2) Teisingumo Teismo vertinimas 30

b) Dėl atitinkamų pagrindinių teisių apribojimų buvimo 31

1) Šalių argumentai 31

2) Teisingumo Teismo vertinimas 31

c) Dėl pateisinimo buvimo 32

1) Šalių argumentai 32

2) Teisingumo Teismo vertinimas 33

Dėl bylinėjimosi išlaidų 33

„Valstybės įsipareigojimų neįvykdymas – Priimtinumas – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Bendrasis susitarimas dėl prekybos paslaugomis – XVI straipsnis – Prieiga prie rinkos – Konkrečių įsipareigojimų sąrašas – Sąlyga turėti leidimą – XX straipsnio 2 dalis – XVII straipsnis – Nacionalinis režimas – Paslaugų teikėjas, kurio buveinė yra trečiojoje šalyje – Valstybės narės nacionalinės teisės nuostatos, nustatančios aukštojo mokslo paslaugų teikimo šalies teritorijoje sąlygas – Reikalavimas, kad su valstybe, kurioje yra paslaugų teikėjo buveinė, būtų sudaryta tarptautinė sutartis – Reikalavimas mokymą organizuoti valstybėje, kurioje yra paslaugų teikėjo buveinė – Konkurencinių sąlygų pakeitimas nacionalinių paslaugų teikėjų naudai – Pateisinimas – Viešoji tvarka – Apgaulės prevencija – SESV 49 straipsnis – Įsisteigimo laisvė – Direktyva 2006/123/EB – Paslaugos vidaus rinkoje – 16 straipsnis – SESV 56 straipsnis – Laisvė teikti paslaugas – Apribojimo buvimas – Pateisinimas – Svarbus viešojo intereso pagrindas – Viešoji tvarka – Apgaulės prevencija – Aukšta mokymo kokybė – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija – 13 straipsnis – Akademinė laisvė – 14 straipsnio 3 dalis – Laisvė steigti mokymo įstaigas – 16 straipsnis – Laisvė užsiimti verslu – 52 straipsnio 1 dalis“

Byloje C-66/18

dėl 2018 m. vasario 1 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama V. Di Bucci, L. Malferrari, B. De Meester ir K. Talabér-Ritz,

ieškovė,

prieš

Vengriją, atstovaujamą M. Z. Fehér ir G. Koós,

atsakovę,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras, M. Safjan ir S. Rodin, teisėjai E. Juhász, J. Malenovský (pranešėjas), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Toader ir C. Lycourgos,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė R. Şereş, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2019 m. birželio 24 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2020 m. kovo 5 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– pripažinti, kad įpareigodama užsienio švietimo įstaigas, kurių buveinė yra už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų, sudaryti tarptautinę sutartį kaip švietimo paslaugų teikimo sąlygą pagal *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény* (2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) (*Magyar Közlöny* 2011/165) su 2017 m. balandžio 4 d. Vengrijos parlamento priimtu *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény* (2017 m. Įstatymas Nr. XXV, kuriuo iš dalies keičiamas 2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo; *Magyar Közlöny* 2017/53) padarytais pakeitimais (toliau – Aukštojo mokslo įstatymas) 76 straipsnio 1 dalies a punktą Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis (toliau – GATS), išdėstyto Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) steigimo sutarties, pasirašytos Marakeše ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80) (toliau – PPO steigimo sutartis), 1B priede, XVII straipsnį,

– pripažinti, kad pagal Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktą įpareigodama užsienio aukštojo mokslo įstaigas teikti aukštąjį išsilavinimą savo kilmės šalyje Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006, p. 36) 16 straipsnį ir bet kuriuo atveju pagal SESV 49 ir 56 straipsnius bei GATS XVII straipsnį,

– pripažinti, kad nustatydama šias priemones pagal Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a ir b punktus (toliau – ginčijamos priemonės) Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį, ir

– priteisti iš Vengrijos bylinėjimosi išlaidas.

I. Teisinis pagrindas

A. PPO teisė

1. PPO steigimo sutartis

2 PPO steigimo sutarties XVI straipsnio 4 dalyje numatyta:

„Kiekviena valstybė narė užtikrina savo įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinių procedūrų atitikimą savo įsipareigojimams, numatytiems pridedamose Sutartyse.“

2. GATS

3 GATS I straipsnio 1–3 dalyse nurodyta:

„1. Šis susitarimas skirtas šalių narių taikomoms priemonėms, kurios turi įtakos prekybai paslaugomis.

2. Šiame susitarime prekyba paslaugomis yra paslaugų teikimas:

<…>

c) kurį atlieka vienos šalies narės paslaugos teikėjas per komercinį įsisteigimą bet kokios kitos šalies narės teritorijoje;

<…>

3. Šiame Susitarime:

a) šalių narių taikomos priemonės – priemonės, kurių imasi:
   i) šalies, regioninė ar vietos valdžia ir jos institucijos; ir
   ii) nevyriausybinės organizacijos, turinčios šalies, regioninės arba vietos valdžios arba jos institucijų suteiktus įgaliojimus;

Įgyvendindama savo prievoles ir įsipareigojimus pagal šį Susitarimą, kiekviena šalis narė taiko pagrįstas jai prieinamas priemones, kad užtikrintų, jog jų laikysis jos teritorijoje esanti regioninė ir vietos valdžia bei jos institucijos ir nevyriausybinės organizacijos;

<…>“

4 GATS XIV straipsnyje nustatyta:

„Atsižvelgiant į reikalavimą, kad tokių priemonių taikymas neturi sudaryti ginčytinos [savavališkos] ar nepateisinamos šalių, kuriose vyrauja panašios sąlygos, diskriminacijos arba paslėptų prekybos paslaugomis apribojimų, nė viena šio Susitarimo nuostata nėra aiškinama kaip neleidžianti šaliai narei patvirtinti ar imtis priemonių, kurios:

a) būtinos visuomenės dorovei apsaugoti ar viešajai tvarkai palaikyti;

<…>

c) būtinos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio Susitarimo nuostatas atitinkančių įstatymų ir kitų teisės norminių aktų, įskaitant nuostatas, susijusias su:
   i) apgaulės ir sukčiavimo prevencija arba su sutarčių dėl paslaugų teikimo nevykdymo padarinių šalinimu;

<…>“

5 GATS XVI–XVIII straipsniai yra šio susitarimo III dalyje „Konkretūs įsipareigojimai“.

6 GATS XVI straipsnyje „Rinkos atvėrimas [Prieiga prie rinkos]“ numatyta:

„1. Kai rinka atveriama [prieiga prie rinkos suteikiama] per paslaugų teikimo būdus, nurodytus I straipsnyje, kiekviena šalis narė bet kokios kitos šalies narės paslaugoms ir paslaugų teikėjams taiko ne mažiau palankų režimą, negu kad yra nurodyta pagal jos įsipareigojimų sąrašo sąlygas.

2. Tuose sektoriuose, kur įsipareigota atverti rinką [suteikti prieigą prie rinkos], šalis narė nei regionuose, nei visos teritorijos mastu nenustato ir netaiko priemonių, kurios, jeigu kitaip nenustatyta jos įsipareigojimų sąraše, yra apibūdinamos kaip:

a) paslaugos teikėjų skaičiaus apribojimas tokiomis formomis, kaip: kiekybinės kvotos, monopolijos, išimtinę teisę turintys paslaugų teikėjai, arba reikalavimas atlikti ekonominių reikmių analizę;

b) paslaugų teikimo sandorių ar turto bendrõs vertės apribojimas nustatant kiekybines kvotas ar reikalaujant atlikti ekonominių reikmių analizę;

c) bendro paslaugų operacijų kiekio apribojimas arba bendro paslaugų gamybos masto, išreikšto nustatytais vienetais, apribojimas nustatant kvotas arba reikalaujant atlikti ekonominių reikmių analizę;

d) bendro fizinių asmenų, kurie gali būti įdarbinti tam tikrame paslaugų sektoriuje arba kuriuos gali įdarbinti paslaugų teikėjas ir kurie yra būtini tam tikrai paslaugai teikti bei tiesiogiai su ja susiję, skaičiaus apribojimas nustatant kiekybines kvotas ar reikalaujant atlikti ekonominių reikmių analizę;

e) priemonės, kurios apriboja juridinių asmenų, per kuriuos paslaugų teikėjas gali teikti paslaugą, rūšis arba reikalauja, kad paslauga būtų teikiama per tam tikros rūšies juridinį asmenį ar bendrą įmonę;

f) užsienio kapitalo dalies apribojimas nustatant procentais išreikštą didžiausią leistiną užsienio kapitalo dalį įmonės kapitale arba bendrą leistiną individualios ar agreguotos užsienio investicijos vertę.“

7 GATS XVII straipsnyje „Nacionalinis režimas“ nustatyta:

„1. Kiekviena šalis narė savo įsipareigojimų sąraše nurodytuose sektoriuose ir pagal jame nustatytas sąlygas bet kokios kitos šalies narės paslaugoms ir paslaugų teikėjams taiko ne mažiau palankų režimą negu savo tapačioms ar panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams [savo panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams].

2. Šalis narė gali įvykdyti šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, kiekvienos kitos šalies narės paslaugoms ar paslaugų teikėjams nustatydama režimą, kuris yra arba formaliai tolygus jos pačios tapačioms ar panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams taikomam režimui, arba formaliai skirtingas.

3. Formaliai tolygus ar formaliai skirtingas režimas laikomas mažiau palankiu, jeigu jis keičia konkurencijos sąlygas šalies narės paslaugų ar paslaugų teikėjų naudai, palyginti su bet kokios kitos šalies narės tapačiomis ar panašiomis paslaugomis ar paslaugų teikėjais.“

8 GATS XX straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Kiekviena šalis narė pateikia savo prisiimamų pagal šio Susitarimo III dalį konkrečių įsipareigojimų dėl paslaugų sąrašą. Įsipareigojimų sąraše prie kiekvieno sektoriaus, kuriam prisiimti konkretūs įsipareigojimai, nurodoma:

a) rinkos atvėrimo terminai, apribojimai ir sąlygos;

b) nacionalinio režimo sąlygos ir apribojimai;

<…>

2. Abiejų – XVI ir XVII – straipsnių neatitinkančios priemonės įrašomos XVI straipsniui skirtoje skiltyje. Šiuo atveju bus laikoma, kad įrašas reiškia ir XVII straipsnio sąlygą ar apribojimą.“

3. Susitarimas dėl ginčų sprendimo

9 PPO steigimo sutarties 2 priede pateikto Susitarimo dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos (toliau – Susitarimas dėl ginčų sprendimo) 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šio susitarimo taisyklės ir tvarka taikomos ginčams, pateiktiems pagal PPO steigimo sutarties 1 priede, tarp jų ir GATS, esančias konsultacijų ir ginčų sprendimo nuostatas.

10 Šio susitarimo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„PPO ginčų sprendimo sistema yra pagrindinis veiksnys, teikiantis daugiašalei prekybos sistemai saugumą ir leidžiantis ją prognozuoti. Šalys narės pripažįsta, kad ji prisideda prie šalių narių pagal apibrėžtąsias sutartis prisiimtų teisių ir įsipareigojimų apsaugos ir padeda išaiškinti tų sutarčių galiojančias nuostatas pagal priimtas viešosios tarptautinės teisės aiškinimo taisykles. [Ginčų sprendimo tarybos] rekomendacijos ir sprendimai negali praplėsti ar susiaurinti apibrėžtosiose sutartyse numatytų teisių ir pareigų.“

11 Šio susitarimo 11 straipsnyje nurodyta:

„Kolegijų funkcija yra padėti [Ginčų sprendimo tarybai] atlikti savo pareigas, numatytas šiame susitarime ir apibrėžtosiose sutartyse. Tam kolegija objektyviai įvertina svarstomą klausimą, taip pat visus su svarstomu klausimu susijusius faktus bei tai, kiek tuo atveju taikytinos atitinkamos apibrėžtosios sutartys ir kaip jų laikomasi, nustato kitus duomenis, kurie padės [Ginčų sprendimo

tarybai] teikiant rekomendacijas ar priimant sprendimus, numatytus pagal apibrėžtąsias sutartis. Kolegijos reguliariai konsultuojasi su ginčo šalimis ir suteikia joms galimybę surasti abiem (visoms) šalims priimtiną sprendimą.“

12 To paties susitarimo 17 straipsnyje „Nagrinėjimas apeliacine tvarka“, be kita ko, numatyta:

„6. Apeliacija turi apsiriboti tik kolegijos ataskaitoje nagrinėjamais teisės klausimais ir kolegijos pateikta klausimų teisine interpretacija.

<…>

13. Apeliacinis komitetas gali patvirtinti, pakeisti ar atmesti kolegijos nustatytus teisinius faktus ir išvadas.

<…>“

13 Pagal Susitarimo dėl ginčų sprendimo 19 straipsnio 1 dalį:

„Kolegija ar Apeliacinis komitetas, padaręs išvadą, kad bet kokia priemonė prieštarauja apibrėžtajai sutarčiai, rekomenduoja, kad aptariamoji šalis narė suderintų tą priemonę su ta sutartimi. Kolegija ar Apeliacinis komitetas, be savo rekomendacijų, dar gali siūlyti būdus, kaip aptariamoji šalis narė tas rekomendacijas galėtų įgyvendinti.“

14 Šio susitarimo 21 straipsnyje „Rekomendacijų ir sprendimų įgyvendinimo priežiūra“ nustatyta:

„1. Spartus [Ginčų sprendimo tarybos] rekomendacijų ar sprendimų vykdymas yra esminis dalykas, siekiant užtikrinti efektyvų ginčų sprendimą visų šalių narių labui.

<…>

3. [Ginčų sprendimo tarybos] posėdyje, kuris šaukiamas per 30 dienų nuo kolegijos ar Apeliacinio komiteto ataskaitos patvirtinimo, aptariamoji šalis narė praneša [Ginčų sprendimo tarybai] apie savo ketinimus, susijusius su [Ginčų sprendimo tarybos] rekomendacijų ir sprendimų įgyvendinimu. Jeigu praktiškai neįmanoma nedelsiant vykdyti rekomendacijų ir sprendimų, aptariamajai šaliai narei duodamas pagrįstas laikotarpis tam padaryti. <…>

<…>

6. [Ginčų sprendimo taryba] prižiūri, kaip įgyvendinamos priimtos rekomendacijos ar sprendimai. <…>

<…>“

15 Šio susitarimo 22 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Kompensacija ir nuolaidų ar kitų įsipareigojimų sustabdymas yra laikinos priemonės, kurias galima taikyti tais atvejais, kai rekomendacijos ir sprendimai neįvykdomi per nustatytą pagrįstą laikotarpį. <…>“

16 To paties susitarimo 23 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kai šalys narės siekia atlyginimo už žalą dėl įsipareigojimų pažeidimo arba dėl kitokio naudos, numatytos pagal apibrėžtąsias sutartis, anuliavimo ar sumažinimo, arba dėl trukdymo pasiekti apibrėžtosiose sutartyse numatytus tikslus, jos laikosi šio susitarimo taisyklių ir tvarkos.“

B. Sąjungos teisė

17 Direktyvos 2006/123 41 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

Remiantis [Europos Sąjungos] Teisingumo Teismo aiškinimu, viešosios tvarkos sąvoka apima apsaugą nuo realios ir pakankamai rimtos grėsmės, turinčios įtakos vienam iš pagrindinių visuomenės interesų, ir visų pirma gali apimti klausimus, susijusius su žmogaus orumu, nepilnamečių ir pažeidžiamų suaugusiųjų apsauga bei gyvūnų gerove. <…>“

18 Direktyvos 2006/123 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ji taikoma valstybėje narėje įsisteigusių teikėjų teikiamoms paslaugoms.

19 Šios direktyvos 4 straipsnio 1 punkte „paslauga“ apibrėžta kaip „bet kokia savarankiška, paprastai už užmokestį [atlygį] atliekama ekonominė veikla, kaip nurodyta [SESV 57] straipsnyje“.

20 Minėtos direktyvos 16 straipsnio „Laisvė teikti paslaugas“ 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės gerbia teikėjų teisę teikti paslaugas ne toje valstybėje narėje, kurioje jie yra įsisteigę.

Valstybė narė, kurioje teikiama paslauga, savo teritorijoje užtikrina nevaržomą teisę teikti paslaugas ar vykdyti paslaugų teikimo veiklą.

Valstybės narės savo teritorijoje neapriboja teisės teikti paslaugas ar paslaugų teikimo veiklos vykdymo jokiais reikalavimais, kuriais būtų pažeidžiami šie principai:

a) nediskriminavimas: reikalavimas neturi būti tiesiogiai ar netiesiogiai diskriminuojantis pagal pilietybę arba pagal valstybę narę, kurioje juridinis asmuo įsisteigęs;

b) būtinybė: reikalavimas turi būti pagrįstas viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, visuomenės sveikatos ar aplinkos apsaugos sumetimais;

c) proporcingumas: reikalavimas turi būti tinkamas siekiamam tikslui įgyvendinti ir juo neturi būti reikalaujama daugiau, nei reikia tokiam tikslui.

<…>

3. Valstybei narei, į kurią atvyksta teikėjas, nekliudoma taikyti paslaugų teikimo reikalavimų, jei jie pagrįsti viešosios tvarkos, visuomenės saugumo, visuomenės sveikatos ar aplinkos apsaugos sumetimais, ir jeigu laikomasi 1 dalies nuostatų. <…>“

C. Vengrijos teisė

21 Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad vykdyti laipsnį suteikiančias studijas Vengrijos teritorijoje užsienio aukštoji mokykla turi teisę tik tuo atveju, jeigu „Vengrijos vyriausybė ir valstybės, kurios teritorijoje yra užsienio aukštojo mokslo įstaigos buveinė, vyriausybė pripažįsta imperatyvų sudarytos tarptautinės sutarties (federalinėje valstybėje tarptautinei sutarčiai pripažinti reikalingas išankstinis susitarimas su centrine vyriausybe, kai ši pagal savo kompetenciją negali prisiimti įsipareigojimų pagal tarptautinę sutartį) dėl paramos veiklai Vengrijoje pobūdį“ (toliau – reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį).

22 Remiantis Aukštojo mokslo įstatymo 77 straipsnio 2 dalimi, šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punktas netaikomas kitoje EEE valstybėje narėje įsteigtoms užsienio aukštojo mokslo įstaigoms.

23 Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad Vengrijoje veiklą vykdančios užsienio aukštojo mokslo įstaigos turi būti ne tik pripažintos kaip aukštojo mokslo įstaigos valstybėje, kurioje yra jų buveinė, bet ir „iš tiesų organizuoti aukštojo mokslo studijas“ atitinkamoje šalyje (toliau – reikalavimas mokymą organizuoti valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė).

24 Vadovaujantis Aukštojo mokslo įstatymo 77 straipsnio 3 dalimi, šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkto nuostatos taip pat taikomos kitoje EEE valstybėje narėje įsteigtoms užsienio aukštojo mokslo įstaigoms.

25 Aukštojo mokslo įstatymo 115 straipsnio 7 dalyje užsienio aukštojo mokslo įstaigos buvo įpareigotos iki 2018 m. sausio 1 d. įvykdyti šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, išskyrus federalines valstybes, kurių atveju išankstinis susitarimas su centrine valdžia turėjo būti sudarytas per šešis mėnesius nuo 2017 m. Įstatymo Nr. XXV paskelbimo, t. y. iki 2017 m. spalio 11 d. Be to, šioje nuostatoje buvo numatyta, kad minėtame įstatyme numatytų sąlygų neatitinkančios užsienio aukštojo mokslo įstaigos neteks savo turimo leidimo ir kad nuo 2018 m. sausio 1 d. draudžiama priimti studentus į Vengrijoje užsienio aukštojo mokslo įstaigos organizuojamų studijų pirmą kursą; iki 2018 m. sausio 1 d. Vengrijoje pradėtas studijas leista baigti ne vėliau kaip 2020–2021 mokslo metais, jas laipsniškai nutraukiant nepakeistomis sąlygomis.

II. Ikiteisminė procedūra

26 Manydama, kad priimdama 2017 m. Įstatymą Nr. XXV Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2006/123 9, 10 ir 13 straipsnius, 14 straipsnio 3 punktą ir 16 straipsnį, taip pat pagal SESV 49 ir 56 straipsnius, GATS XVII straipsnį ir Chartijos 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį, Komisija 2017 m. balandžio 27 d. išsiuntė šiai valstybei narei oficialų įspėjimą ir nustatė vieno mėnesio terminą pastaboms pateikti. Vengrija į jį atsakė 2017 m. gegužės 25 d. raštu, jame ginčijo jai pareikštus kaltinimus dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

27 2017 m. liepos 14 d. Komisija pateikė motyvuotą nuomonę, joje, be kita ko, padarė išvadą, kad:

– pagal Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punktą įpareigodama už EEE ribų įsteigtas užsienio aukštojo mokslo įstaigas sudaryti tarptautinę sutartį kaip sąlygą mokymo paslaugoms teikti Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį,

– pagal Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktą įpareigodama užsienio aukštojo mokslo įstaigas organizuoti aukštojo mokslo studijas savo kilmės šalyje Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnį ir bet kuriuo atveju pagal SESV 49 ir 56 straipsnius, ir

– nustatydama ginčijamas priemones Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Chartijos 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį.

28 Komisija nustatė Vengrijai vieno mėnesio terminą reikalingoms priemonėms pagal motyvuotą nuomonę priimti arba pastaboms pateikti.

29 2017 m. liepos 17 d. raštu Vengrija paprašė pratęsti šį terminą, tačiau Komisija šį prašymą atmetė.

30 Vengrija į motyvuotą nuomonę atsakė 2017 m. rugpjūčio 14 d. raštu, jame neigė nurodytus pažeidimus.

31 2017 m. rugsėjo 11 d. raštu ši valstybė narė pateikė Komisijai naujas pastabas, jomis, be kita ko, siekiama palyginti jos padėtį su kitomis valstybėmis narėmis ir pateikti papildomos informacijos apie kelias valstybes nares.

32 2017 m. rugsėjo 26 d. įvyko Komisijos ir Vengrijos atstovų-ekspertų susitikimas.

33 2017 m. spalio 5 d. Komisija išsiuntė Vengrijai papildomą motyvuotą nuomonę, joje teigė, kad įpareigodama užsienio aukštojo mokslo įstaigas teikti aukštojo mokslo paslaugas jų kilmės šalyje pagal Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktą Vengrija taip pat neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį.

34 2017 m. spalio 6 d. raštu Vengrija pateikė Komisijai papildomos informacijos ir paaiškino, kad Jungtinės Amerikos Valstijos yra vienintelė EEE nepriklausanti federacinė valstybė, su kuria turėjo būti sudarytas Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte numatytas susitarimas. Remiantis vėlesne Vengrijos institucijų informacija, toks išankstinis susitarimas buvo sudarytas per pradinį šio įstatymo 115 straipsnio 7 dalyje numatytą terminą, t. y. iki 2017 m. spalio 11 d.

35 Vengrija į papildomą motyvuotą nuomonę atsakė 2017 m. spalio 18 d. raštu; ji informavo Komisiją apie tai, kad 2017 m. spalio 17 d. Vengrijos parlamentas priėmė įstatymo, kuriuo iš dalies keičiamas Aukštojo mokslo įstatymas, projektą, jame, be kita ko, šio įstatymo 115 straipsnio 7 dalyje nustatytas terminas šio įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje nurodytoms sąlygoms įvykdyti buvo atidėtas iki 2019 m. sausio 1 d.

36 Be to, šiame rašte Vengrija nurodė, kad Įstatymas dėl Vengrijos vyriausybės ir Merilendo valstijos (Jungtinės Amerikos Valstijos) sudaryto susitarimo dėl bendradarbiavimo aukštojo mokslo srityje paskelbimo, susijęs su *McDaniel College* veikla Vengrijoje, buvo paskelbtas *Magyar Közlöny* (Vengrijos oficialusis leidinys).

37 Galiausiai 2017 m. lapkričio 13 d. raštu Vengrija pateikė Komisijai naujos papildomos informacijos ir nurodė, kad 2017 m. spalio 30 d. buvo pasirašyta tarptautinė sutartis, reikalinga tolesnei *Heilongjiang Daxue* (Kinija) medicinos universiteto veiklai Vengrijoje.

38 Tokiomis aplinkybėmis 2018 m. vasario 1 d. Komisija pareiškė šį su ginčijamomis priemonėmis susijusį ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

39 2018 m. liepos 25 d. sprendimu Teisingumo Teismo pirmininkas pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 3 dalį nusprendė šios bylos nagrinėjimui suteikti pirmenybę.

III. Dėl ieškinio

A. Dėl priimtinumo

1. Šalių argumentai

40 Atsiliepime į ieškinį Vengrija tvirtina, kad ieškinys turi būti atmestas kaip nepriimtinas dėl Komisijos veiksmų per ikiteisminę procedūrą ir jai vykstant padarytų pažeidimų. Ši valstybė narė visų pirma nurodo, kad Komisija, nepateikdama jokio pateisinimo, įpareigojo ją pateikti pastabas dėl oficialaus įspėjimo, o vėliau – pastabas dėl motyvuotos nuomonės, per vieno, o ne dviejų mėnesių terminą, kuris paprastai taikomas ikiteisminėse procedūrose, nors Vengrija turėjo dalyvauti kitose dviejose tuo pačiu metu pradėtose procedūrose dėl įsipareigojimų neįvykdymo (šioms taip pat taikomi panašūs terminai). Nenurodžiusi tinkamų motyvų Komisija atmetė jos prašymus pratęsti šį terminą.

41 Toks elgesys įrodo, kad Komisija nesiekė tinkamai išklausyti Vengrijos, taip pažeisdama lojalaus bendradarbiavimo principą ir teisę į gerą administravimą. Šie veiksmai taip pat pažeidžia Vengrijos teisę veiksmingai pasinaudoti gynybos priemonėmis.

42 Vengrija savo triplike taip pat pažymi, kad Komisija savo elgesį bando pateisinti, remdamasi tuo, jog Vengrijos institucijos nesutiko panaikinti ginčijamų Aukštojo mokslo įstatymo nuostatų. Vis dėlto tuo negalima remtis siekiant pateisinti ikiteisminės procedūros terminų sutrumpinimą, antraip šios procedūros tikslai liktų neįgyvendinti.

43 Be to, Vengrijos tvirtinimu, aiškiai teigdama, kad šį procesą dėl įsipareigojimų neįvykdymo pradėjo išimtinai *Central European University* (CEU) interesais ir siekdama vien politinių sumetimų, Komisija šiurkščiai pažeidė Chartijos 41 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą teisę į gerą administravimą.

44 Komisija ginčija šių argumentų pagrįstumą.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

45 Pirma, kalbant apie su tariamai pernelyg trumpais Komisijos Vengrijai nustatytais atsakymo terminais susijusius argumentus reikia priminti, kad ikiteisminės procedūros tikslas – suteikti atitinkamai valstybei narei galimybę įvykdyti iš Sąjungos teisės kylančius įsipareigojimus arba tinkamai apsiginti nuo Komisijos pareikštų kaltinimų (2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Komisija / Italija*, C-371/04, EU:C:2006:668, 9 punktas). Šios procedūros teisėtumas yra esminė garantija, kurios reikalaujama pagal SESV, ne tik siekiant apsaugoti atitinkamos valstybės narės teises, bet ir užtikrinti, kad galima teisminė procedūra vyktų dėl aiškiai apibrėžto ginčo (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija, Vengrija ir Čekijos Respublika (Laikinasis tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimo mechanizmas)*, C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, EU:C:2020:257, 91 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

46 Šie tikslai įpareigoja Komisiją suteikti atitinkamoms valstybėms narėms protingą terminą atsakyti į oficialų pranešimą, tinkamai atsižvelgti į pagrįstą nuomonę ir prireikus pasirengti gynybai. Siekiant įvertinti nustatyto termino protingumą, reikia atsižvelgiant į visas konkretaus atvejo aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija, Vengrija ir Čekijos Respublika (Laikinasis tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimo mechanizmas)*, C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, EU:C:2020:257, 92 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

47 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad trumpas terminas gali būti pateisinamas esant ypatingoms aplinkybėms, be kita ko, kai reikia skubiai ištaisyti pažeidimą arba kai atitinkama valstybė narė Komisijos nuomonę puikiai žinojo gerokai prieš pradedant procedūrą (2020 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija, Vengrija ir Čekijos Respublika (Laikinasis tarptautinės apsaugos prašytojų perkėlimo mechanizmas)*, C-715/17, C-718/17 ir C-719/17, EU:C:2020:257, 92 punktas).

48 Nagrinėjamu atveju Vengrijos parlamentas 2017 m. balandžio 4 d. priėmė Įstatymą Nr. XXV, pagal jį Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje išvardytų sąlygų nebeatitinkančios aukštojo mokslo įstaigos netenka leidimo vykdyti veiklos ir nuo 2018 m. sausio 1 d. nebeturi teisės priimti naujų studentų į pirmą studijų kursą, o jau pradėtos studijos turi būti užbaigtos ne vėliau kaip 2020–2021 mokslo metais.

49 2017 m. balandžio 27 d. Komisija išsiuntė Vengrijai oficialų įspėjimą ir nustatė vieno mėnesio terminą pastaboms pateikti. 2017 m. liepos 14 d. ši institucija pateikė motyvuotą nuomonę, joje šiai valstybei narei nustatė vieno mėnesio terminą imtis būtinų priemonių pagal tą nuomonę arba pastaboms pateikti.

50 Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, iš kurių matyti, kad Vengrijai nustatytas terminas buvo grindžiamas, Komisijos teigimu, būtinybe skubiai ištaisyti įsipareigojimų neįvykdymą, kuriuo kaltinama ši valstybė narė, vieno mėnesio terminas neatrodo neprotingas.

51 Be to, priešingai Vengrijos vyriausybės teiginiams, šio vertinimo nepaneigia tai, kad Komisija šį ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo pareiškė tik 2018 m. vasario 1 d. Komisijai 2017 m. spalio 18 d. raštu buvo iš anksto pranešta apie datos, nuo kurios Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų neatitinkančios aukštojo mokslo įstaigos nebeturės teisės priimti naujų studentų į pirmąjį kursą, nukėlimą į 2019 m. sausio 1 d.

52 Bet kuriuo atveju, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos, tai, kad Komisija ikiteisminei procedūrai taiko trumpus terminus, savaime negali lemti vėlesnio ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo nepriimtinumo. Apie tokį nepriimtinumą galima kalbėti tik tuo atveju, kai dėl Komisijos elgesio atitinkamai valstybei narei tapo sunkiau paneigti šios institucijos kaltinimus ir taip buvo pažeista teisė į gynybą, o tai turi įrodyti ši valstybė narė (šiuo klausimu žr. 2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

53 Vis dėlto nagrinėjamu atveju Vengrija tokių įrodymų nepateikė.

54 Atvirkščiai, ikiteisminės procedūros eigos analizė, nurodyta šio sprendimo 26–37 punktuose, visų pirma rodo, kad Vengrija per Komisijos jai nustatytą vieno mėnesio terminą pateikė išsamias pastabas dėl oficialaus įspėjimo, o vėliau – dėl motyvuotos nuomonės. Ši valstybė narė trimis 2017 m. rugsėjo 11 d., spalio 6 d. ir lapkričio 13 d. raštais išdėstė naujas pastabas šiuo klausimu, o Komisija jas priėmė. Galiausiai per ikiteisminę procedūrą pasikeistų dokumentų ir ieškinio, kuriuo pradėta byla, analizė rodo, kad Komisija tinkamai atsižvelgė į visas Vengrijos įvairiuose šios procedūros etapuose pateiktas pastabas, įskaitant į pateiktas jau pasibaigus nustatytiems terminams.

55 Šiomis aplinkybėmis neturi reikšmės tai, kad tuo pat metu kitose dviejose su Vengrija susijusiose bylose dėl įsipareigojimų neįvykdymo jai buvo nustatyti analogiški terminai.

56 Antra, dėl Vengrijos teiginio, kad Komisija tariamai pradėjo šią procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo dėl vienintelio tikslo – apsaugoti CEU interesus, siekdama vien politinių tikslų, reikia priminti, kad SESV 258 straipsnyje numatytos procedūros tikslas – padaryti objektyvią išvadą, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 27 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-620/16, EU:C:2019:256, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Remiantis suformuota jurisprudencija, vykstant tokiai procedūrai Komisija, kiek tai susiję su galimybe pradėti tokią procedūrą, turi diskreciją, dėl kurios Teisingumo Teismas negali vykdyti teisminės kontrolės (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Komisija / Rumunija (Kova su pinigų plovimu)*, C-549/18, EU:C:2020:563, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

57 Iš nurodytų argumentų matyti, kad šis ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo yra priimtinas.

B. Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

1. Šalių argumentai

58 Vengrija nurodo, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti šio ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kiek tai susiję su Komisijos kaltinimais dėl GATS pažeidimų.

59 Pirma, ši valstybė narė teigia, kad pagal SESV 6 straipsnio e punktą aukštojo mokslo sritis nepriskiriama Europos Sąjungos kompetencijai, todėl atitinkamos valstybės narės šioje srityje individualiai atsako už galimą įsipareigojimų pagal GATS neįvykdymą.

60 Antra, vadovaujantis bendrosiomis tarptautinės teisės normomis, tik Ginčų sprendimo tarybos (toliau – GST) įsteigtos specialiosios grupės ir PPO Apeliacinis komitetas (toliau – Apeliacinis komitetas) turi įvertinti, ar Aukštojo mokslo įstatymas neprieštarauja Vengrijos įsipareigojimams pagal GATS.

61 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos (1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-61/94, EU:C:1996:313, 15 ir 16 punktai), Komisija turi kompetenciją nagrinėti PPO sutarties, kuri tapo Sąjungos teisės dalimi valstybių narių ir Sąjungos institucijų, o ne valstybės narės ir trečiosios valstybės tarpusavio santykiuose, įgyvendinimą.

62 Be to, jeigu Teisingumo Teismas patenkintų Komisijos prašymą tiek, kiek jis grindžiamas GATS pažeidimu, savarankiškas GATS straipsnių ir specifinių Vengrijos įsipareigojimų sąrašo aiškinimas pažeistų išimtinę PPO narių ir PPO ginčų sprendimo organų kompetenciją aiškinti PPO susitarimus, o tai pažeistų SESV 216 straipsnio 2 dalį, todėl kiltų pavojus vienodam GATS aiškinimui.

63 Teisingumo Teismui pripažinus, kad valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS, trečiosios valstybės prarastų bet kokį suinteresuotumą pradėti procedūrą pagal PPO ginčų sprendimo sistemą.

64 Komisija atsikerta, pirma, kad pagal SESV 207 straipsnio 4 dalį prekyba švietimo paslaugomis priskiriama išimtinei Sąjungos kompetencijai, nes prekyba patenka į bendros prekybos politikos taikymo sritį. Todėl valstybės narės, užtikrindamos iš GATS kylančių įsipareigojimų vykdymą, vykdo pareigą Sąjungai, nes pastaroji prisiėmė atsakomybę už tinkamą šio susitarimo vykdymą.

65 Antra, vadovaujantis SESV 216 straipsnio 2 dalimi, Sąjungos sudaryti tarptautiniai susitarimai yra privalomi valstybėms narėms. Todėl, kaip matyti iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos (1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-61/94, EU:C:1996:313, 15 punktas), jei valstybės narės šių susitarimų nesilaiko, toks nesilaikymas patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį ir tai laikoma įsipareigojimų nevykdymu, dėl kurio galima pareikšti ieškinį pagal SESV 258 straipsnį.

66 Kadangi šiuo atveju GATS priskiriamas prie Sąjungos sudarytų tarptautinių susitarimų, Komisija turi užtikrinti, kad valstybės narės laikytųsi iš jo kylančių tarptautinių įsipareigojimų Sąjungai, o tai, be kita ko, leidžia išvengti Sąjungos galimos tarptautinės atsakomybės kilus pavojui, kad ginčas bus perduotas PPO.

67 Tai, kad PPO yra nustačiusi ginčų sprendimo sistemą, šiuo atžvilgiu neturi reikšmės. Viena vertus, Sąjunga, kaip PPO narė, privalo užtikrinti, kad jos teritorijoje būtų laikomasi jai pagal PPO susitarimus tenkančių įsipareigojimų. Kita vertus, trečiosios šalys nesaistomos nei Sąjungai ir jos valstybėms narėms privalomos ginčų, kylančių iš tarptautinių įsipareigojimų, sprendimo Sąjungoje tvarkos, nei Teisingumo Teismo teikiamo šių tarptautinių įsipareigojimų aiškinimo.

2. Teisingumo Teismo vertinimas

68 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal SESV 258 straipsnį ieškiniu dėl įsipareigojimų nevykdymo siekiama tik to, kad būtų pripažinta, jog neįvykdyti Sąjungos teisėje numatyti įsipareigojimai (šiuo klausimu žr. 2002 m. kovo 19 d. Sprendimo *Komisija / Airija*, C-13/00, EU:C:2002:184, 13 punktą).

69 Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad Sąjungos sudarytas tarptautinis susitarimas nuo jo įsigaliojimo dienos yra sudėtinė Sąjungos teisės sistemos dalis (visų pirma žr. 1974 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Haegeman*, 181/73, EU:C:1974:41, 5 ir 6 punktus; 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Air Transport Association of America ir kt.*, C-366/10, EU:C:2011:864, 73 punktą ir 2019 m. balandžio 30 d. Nuomonės 1/17 *(ES ir Kanados išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas)*, EU:C:2019:341, 117 punktą).

70 Šiuo atveju PPO steigimo sutartį, kurios dalis yra GATS, Sąjunga pasirašė, o vėliau patvirtino 1994 m. gruodžio 22 d. Sprendimu 94/800. Ta sutartis įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d.

71 Darytina išvada, kad GATS yra Sąjungos teisės sistemos dalis.

72 Pirma, dėl Vengrijos pateikto ir šio sprendimo 59 punkte nurodyto prieštaravimo pažymėtina, kad pagal SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktą Sąjungai yra suteikta išimtinė kompetencija bendros prekybos politikos srityje.

73 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad pagal GATS prisiimti įsipareigojimai priskirtini prie bendros prekybos politikos (šiuo klausimu žr. 2017 m. gegužės 16 d. Nuomonės 2/15 *(Laisvosios prekybos susitarimas su Singapūru)*, EU:C:2017:376, 36 ir 54 punktus).

74 Vadinasi, nors iš SESV 6 straipsnio e punkto matyti, kad valstybės narės turi plačią kompetenciją švietimo srityje, o Sąjungos kompetencijai šioje srityje priklauso tik „atlikti veiksmus siekiant paremti, koordinuoti ar papildyti valstybių narių veiksmus“, pagal GATS prisiimti įsipareigojimai, įskaitant su prekybos privačiomis švietimo paslaugomis liberalizavimu susijusius įsipareigojimus, priklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai.

75 Taigi Vengrija klaidingai teigia, kad atitinkamos valstybės narės prekybos švietimo paslaugomis srityje individualiai atsako už galimą įsipareigojimų pagal GATS neįvykdymą.

76 Antra, dėl Vengrijos nurodyto ir šio sprendimo 60–63 punktuose išdėstyto prieštaravimo pažymėtina, kad ši valstybė narė apskritai neginčija Teisingumo Teismo jurisdikcijos pagal SESV 258 straipsnį nagrinėti ieškinį, kuriuo prašoma pripažinti, jog valstybė narė neįvykdė įsipareigojimų pagal Sąjungai privalomą tarptautinį susitarimą. Vis dėlto Vengrija teigia, kad dėl PPO ginčų sprendimo sistemos, kuri, be kita ko, taikoma iš GATS kylantiems PPO narių įsipareigojimams, ypatumų Teisingumo Teismas negali įgyvendinti šios kompetencijos.

77 Reikia pažymėti, kad šis klausimas Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, susijusioje su Sąjungos ir PPO teisės santykiais, nėra išnagrinėtas.

78 Iki šiol Teisingumo Teismas yra išsakęs savo poziciją arba vertindamas Sąjungos antrinės teisės akto galiojimą dėl motyvų, susijusių su jo nesuderinamumu su PPO teise (žr. visų pirma 2005 m. kovo 1 d. Sprendimo *Van Parys*, C-377/02, EU:C:2005:121, 1 ir 39 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), arba nagrinėdamas galimą Sąjungos deliktinę atsakomybę ir teisės į patirtos žalos atlyginimą įgyvendinimą (žr. visų pirma 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 1 ir 107 punktus).

79 Konkrečiai kalbant, bylose, kuriose priimti šio sprendimo pirmesniame punkte minėti sprendimai, Teisingumo Teismui buvo pateikti Sąjungai nepalankūs PPO sprendimai ir jis turėjo priimti sprendimą dėl įvairių jų vykdymo aspektų, be kita ko, dėl to, ar atitinkami privatūs asmenys gali remtis PPO teise.

80 Pirma, šioje byloje Komisija teigia, kad kai kurios valstybės narės priimtos teisės aktų nuostatos prieštarauja GATS, todėl ši valstybė narė pažeidė Sąjungos teisę, kurios sudėtinė dalis yra šis tarptautinis susitarimas. Antra, nesant GST sprendimo, kuriuo būtų pripažinta, kad Sąjungos ar valstybės narės veiksmai yra nesuderinami su PPO teise, klausimo dėl galimo jos įgyvendinimo nekyla.

81 Tokiomis aplinkybėmis, kaip matyti iš šio sprendimo 66 punkto, Komisija tvirtina, kad šia procedūra dėl įsipareigojimų neįvykdymo siekiama išvengti Sąjungos tarptautinės atsakomybės, jei kyla pavojus, kad ginčas bus perduotas nagrinėti PPO.

82 Šiuo klausimu Susitarimo dėl ginčų sprendimo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad PPO ginčų sprendimo sistema yra pagrindinis veiksnys, teikiantis daugiašalei prekybos sistemai saugumą ir leidžiantis ją prognozuoti; ši sistema prisideda prie PPO šalių narių prisiimtų teisių ir įsipareigojimų apsaugos ir padeda išaiškinti tų sutarčių nuostatas pagal įprastas viešosios tarptautinės teisės aiškinimo taisykles.

83 Konkrečiau kalbant, pagal Susitarimo dėl ginčų sprendimo 11 straipsnį kolegijai pavedama objektyviai įvertinti svarstomą klausimą, taip pat visus su svarstomu klausimu susijusius faktus ir tai, kiek tuo atveju taikytinos atitinkamos apibrėžtosios sutartys ir kaip jų laikomasi. Pagal šio susitarimo 17 straipsnio 13 dalį Apeliacinis komitetas gali patvirtinti, pakeisti ar atmesti kolegijos nustatytus teisinius faktus ir išvadas, o pagal minėto susitarimo 17 straipsnio 6 dalį komiteto kompetencija apsiriboja kolegijos ataskaitoje nagrinėjamais teisės klausimais ir jos pateikta teisine klausimų interpretacija. Kaip nurodyta to susitarimo 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse, PPO nariai iš esmės privalo nedelsiant vykdyti GST rekomendacijas ir sprendimus.

84 Iš šių aplinkybių matyti, kad tam tikromis aplinkybėmis, vykdant kontrolę pagal PPO ginčų sprendimo sistemą, gali būti pripažinta, kad šios organizacijos nario priimtos priemonės neatitinka šios organizacijos teisės, todėl gali kilti Sąjungos, kuri yra PPO dalyvė, tarptautinė atsakomybė už neteisėtus veiksmus.

85 Be to, primintina, kad pagal PPO steigimo sutarties XVI straipsnio 4 dalį kiekvienas PPO narys privalo savo vidaus teisės sistemoje užtikrinti savo PPO teise grindžiamų įsipareigojimų laikymąsi įvairiose savo teritorijos dalyse. Analogiška pareiga taip pat įtvirtinta GATS I straipsnio 3 dalies a punkte.

86 Šiomis aplinkybėmis PPO ginčų sprendimo sistemos ypatumas ne tik neturi įtakos Teisingumo Teismo kompetencijai pagal SESV 258 straipsnį, bet ir šios kompetencijos įgyvendinimas yra visiškai suderinamas su kiekvieno PPO nario pareiga užtikrinti šios organizacijos teise grindžiamų pareigų vykdymą.

87 Dar reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, Sąjunga savo kompetencijas turi įgyvendinti laikydamasi visos tarptautinės teisės, įskaitant ne tik ją saistančių tarptautinių sutarčių nuostatas, bet ir bendrosios paprotinės tarptautinės teisės normas ir principus (šiuo klausimu žr. 2018 m. vasario 27 d. Sprendimo *Western Sahara Campaign UK*, C-266/16, EU:C:2018:118, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

88 Visų pirma, kaip matyti iš Jungtinių Tautų Organizacijos Tarptautinės teisės komisijos parengtų Valstybių atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus straipsnių, apie kuriuos kalbama šios organizacijos Generalinės Asamblėjos 2001 m. gruodžio 12 d. Rezoliucijoje 56/83 ir kuriais kodifikuojama tarptautinė paprotinė teisė (jie taikomi ir Sąjungai), 3 straipsnio, valstybės veiksmai kvalifikuojami kaip „tarptautinės teisės pažeidimas“ tik pagal tarptautinę teisę. Todėl šiam kvalifikavimui neturi įtakos tos faktinės aplinkybės kvalifikavimas, kuris galėtų būti atliktas pagal Sąjungos teisę.

89 Nors Komisija teisingai pabrėžia, kad Teisingumo Teismo kompetencijai pagal SESV 258 straipsnį pavesto elgesio, kuriuo kaltinama atitinkama valstybė narė, vertinimas nesaisto kitų PPO narių, reikia pažymėti, kad toks vertinimas taip pat neturi įtakos galimam GST vertinimui.

90 Be to, iš Valstybių atsakomybės už tarptautinės teisės pažeidimus straipsnių (32 straipsnio) matyti, kad atsakinga valstybė negali remtis savo vidaus teisės nuostatomis tam, kad pateisintų įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę nesilaikymą.

91 Iš to, be kita ko, matyti, kad nei Sąjunga, nei atitinkama valstybė narė negali remtis Teisingumo Teismo per procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo pagal SESV 258 straipsnį atliktu pastarosios veiksmų vertinimu pagal PPO teisę, siekdama atmesti PPO teisėje numatytas teisines pasekmes, jei GST pripažintų, kad šie veiksmai yra nesuderinami su PPO teise.

92 Galiausiai, nedarant poveikio galimybės remtis PPO teise apribojimams Sąjungos teismui tikrinant Sąjungos institucijų aktų teisėtumą, primintiems šio sprendimo 78 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, reikia pažymėti, kad 1969 m. gegužės 23 d. Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės (Jungtinių Tautų sutarčių rinkinys, 1155 t., p. 331) 26 straipsnyje įtvirtintas bendrasis tarptautinės teisės principas, pagal kurį reikalaujama vykdyti sutartinius įsipareigojimus (*pacta sunt servanda*), reiškia, kad Teisingumo Teismas, aiškindamas ir taikydamas GATS, privalo atsižvelgti į GST pateiktą įvairių šio susitarimo nuostatų aiškinimą. Be to, tuo atveju, jei GST dar neišaiškino atitinkamų nuostatų, Teisingumo Teismas turi aiškinti šias nuostatas pagal Sąjungą saistančias įprastas tarptautinės teisės aiškinimo taisykles, laikydamasis šiame 26 straipsnyje nurodyto šio tarptautinio susitarimo sąžiningo vykdymo principo.

93 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad visi Vengrijos argumentai, jog Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti šį ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, kiek tai susiję su kaltinimu dėl GATS pažeidimo, turi būti atmesti.

C. Dėl esmės

1. Dėl reikalavimo, susijusio su išankstine tarptautine sutartimi

94 Siekiant priimti sprendimą dėl pirmojo kaltinimo, pirmiausia reikia nustatyti Vengrijos įsipareigojimų, susijusių su aukštojo mokslo paslaugomis, apimtį atsižvelgiant į GATS XVII straipsnyje įtvirtintą nacionalinio režimo taisyklę, tuomet išnagrinėti klausimą, ar reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį, pažeidžiant šią nuostatą, pakeičia konkurencijos sąlygas tokių paslaugų nacionalinių teikėjų ar tokių teikėjų teikiamų paslaugų naudai ir galiausiai, jei taip, išnagrinėti Vengrijos argumentus, kuriais siekiama pateisinti tokį pakeitimą, remiantis viena iš GATS XIV straipsnyje nurodytų išimčių.

a) Dėl Vengrijos įsipareigojimų, susijusių su aukštojo mokslo paslaugomis, poveikio GATS XVII straipsnyje įtvirtintai nacionalinio režimo taisyklei

1) Šalių argumentai

95 Komisija teigia, pirma, kad privačių aukštojo mokslo paslaugų įtraukimas į konkrečių Vengrijos įsipareigojimų sąrašą ir, kiek tai susiję su komercinės veiklos užtikrinimu, numatytu GATS I straipsnio 2 dalies c punkte (toliau – 3 paslaugų teikimo būdas), šio susitarimo XVII straipsnyje numatytoje „nacionalinio režimo apribojimų“ skiltyje įrašytas žodis „nėra“ reiškia, kad šiam įsipareigojimui, taigi ir visam šios valstybės narės įsipareigojimui, nenumatyta jokio apribojimo.

96 Antra, ši institucija teigia, kad sąlyga, kurią Vengrija įrašė į GATS XVI straipsnyje, skirtame „patekimo į rinką apribojimams“, nurodytą skiltį, pagal kurią „[į]staigoms įsteigti reikalingas centrinių institucijų išduotas leidimas“, pagal GATS XX straipsnio 2 dalį negali būti laikoma susijusia ir su nacionalinio režimo taisykle.

97 Šiuo klausimu Komisija visų pirma teigia, kad ši sąlyga suformuluota taip neapibrėžtai ir bendrai, kad pagal ją galima šio leidimo išdavimą sieti su bet kokia specialia sąlyga, nepaisant GATS XX straipsnio 1 dalies a ir b punktų formuluočių. Be to, tokia išankstinio leidimo sąlyga gali pakenkti siekiui prisiimti įsipareigojimus pagal GATS XVI ir XVII straipsnius, kaip nurodyta GATS preambulės antroje

pastraipoje, t. y. „prekybos paslaugomis plėtrai skaidrumo bei tolydaus liberalizavimo sąlygomis“. Be to, net darant prielaidą, kad ši „patekimo į rinką apribojimų“ skiltyje įrašyta sąlyga iš tiesų taikoma nacionaliniam režimui, tokia sąlyga, kaip yra suformuluota, negali apimti konkretaus Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte numatyto reikalavimo, pagal kurį Vengrijos vyriausybė ir valstybės, kurioje yra užsienio aukštojo mokslo įstaigos buveinė, vyriausybė sutiktų būti saistomos sutarties, kurioje įtvirtinama parama šiai įstaigai, jei ši vykdytų veiklą Vengrijoje.

98 Komisija taip pat tvirtina, kad, remiantis 2001 m. kovo 23 d. PPO prekybos paslaugomis tarybos priimtomis gairėmis dėl konkrečių įsipareigojimų sąrašų sudarymo pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis (GATS) (S/L/92), leidimų išdavimo reikalavimai negali būti laikomi patekimo į rinką apribojimais pagal GATS XVI straipsnį. Todėl Vengrija negali remtis reikalavimu turėti išankstinį leidimą, kad išvengtų nacionalinio režimo principo pažeidimo.

99 Galiausiai Komisija tvirtina, kad šis reikalavimas nėra į GATS XVI straipsnio taikymo sritį patenkanti priemonė. Šio susitarimo XVI straipsnio 2 dalyje pateiktas baigtinis į šio straipsnio taikymo sritį patenkančių apribojimų sąrašas. Tačiau šio reikalavimo šiame sąraše nėra, be to, jis nepanašus į jokią kitą iš jame išvardytų priemonių.

100 Atsižvelgdama į tai Komisija daro išvadą, kad, kalbant apie 3 paslaugų teikimo būdą, Vengrija įsipareigojo trečiųjų šalių, PPO narių, paslaugų teikėjams taikyti ne mažiau palankų režimą nei ši valstybė narė taiko savo nacionaliniams paslaugų teikėjams.

101 Vengrija teigia, kad pagal GATS XX straipsnio 2 dalį į šio sprendimo 96 punkte nurodytą „patekimo į rinką apribojimų“ skiltį įtraukta sąlyga taip pat daro poveikį pareigai užtikrinti nacionalinį režimą.

102 Be to, ši valstybė narė tvirtina, kad šios sąlygos formuluotė apskritai leidžia išlaikyti „diskrecija pagrįstą leidimų sistemą“, kurios sąlygas ji galėtų laisvai pritaikyti, prireikus apribodama užsienio paslaugų teikėjų įsisteigimą, įskaitant įpareigojimą iš anksto sudaryti tarptautinę sutartį.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

103 Visų pirma pagal GATS XVII straipsnio 1 dalį kiekvienas PPO narys savo konkrečių įsipareigojimų sąraše nurodytuose sektoriuose ir pagal jame nustatytas sąlygas ir apribojimus privalo bet kokios kitos PPO narės paslaugoms ir paslaugų teikėjams taikyti ne mažiau palankų režimą negu savo panašioms paslaugoms ir paslaugų teikėjams.

104 Be to, pagal GATS XVI straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su patekimu į rinkas GATS I straipsnyje nurodytais paslaugų teikimo būdais, kiekvienas PPO narys privalo bet kokio kito PPO nario paslaugoms ir paslaugų teikėjams taikyti ne mažiau palankų režimą, negu yra nurodyta pagal jo konkrečių įsipareigojimų sąrašo sąlygas.

105 Galiausiai GATS XX straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad kiekvienas PPO narys turi pateikti savo pagal GATS III dalį (kuriai, be kita ko, priskiriami XVI ir XVII straipsniai) prisiimamų konkrečių įsipareigojimų sąrašą. Įsipareigojimų sąraše prie kiekvieno sektoriaus, kuriam prisiimti konkretūs įsipareigojimai, turi būti nurodyti rinkos atvėrimo terminai, apribojimai ir sąlygos, taip pat nacionalinio režimo sąlygos ir apribojimai. Šie konkrečių įsipareigojimų sąrašai yra sudedamoji GATS dalis.

106 Taigi iš GATS XVI, XVII ir XX straipsnių matyti, kad konkrečių PPO nario įsipareigojimų sąraše nurodomi įsipareigojimai, kuriuos jis prisiėmė pagal sektorius ir paslaugų teikimo būdą. Tokiame sąraše, be kita ko, nurodomi „rinkos atvėrimo“ terminai, apribojimai ir sąlygos, taip pat „nacionalinio režimo“ sąlygos ir apribojimai. Ši papildoma informacija pateikiama dviejose atskirose skiltyse.

107 Be to, pagal GATS XX straipsnio 2 dalį abiejų – XVI ir XVII – GATS straipsnių neatitinkančios priemonės supaprastinimo sumetimais turi būti įrašytos vienoje atitinkamos narės konkrečių įsipareigojimų skiltyje, skirtoje „rinkos atvėrimo apribojimams“; tokiu atveju laikoma, kad šis vienintelis įrašas netiesiogiai reiškia nacionalinio režimo sąlygą ar apribojimą (žr. specialiosios PPO grupės 2012 m. liepos 16 d. ataskaitos „Kinija – tam tikros su elektroninio atsiskaitymo paslaugomis susijusios priemonės“ (WT/DS 413/R), kurią GST patvirtino 2012 m. rugpjūčio 31 d., 7.658 punktą).

108 Vadinasi, vien pagal GATS XVI straipsnį įrašyta sąlyga leidžia nukrypti nuo XVII straipsnyje numatyto nacionalinio režimo įsipareigojimo tik tuo atveju, jeigu jame numatyta priemonė tuo pačiu metu prieštarauja tiek GATS XVI straipsnyje, tiek XVII straipsnyje numatytam įsipareigojimui (žr. specialiosios PPO grupės 2012 m. liepos 16 d. ataskaitos „Kinija – tam tikros su elektroninio atsiskaitymo paslaugomis susijusios priemonės“ (WT/DS 413/R), kurią GST patvirtino 2012 m. rugpjūčio 31 d., 7.658 punktą).

109 Šiuo atveju Vengrijos priimto konkrečių įsipareigojimų sąrašo (1994 m. balandžio 15 d. GATS/SC/40) „rinkos atvėrimo apribojimų“, kiek tai susiję su per komercinį padalinį teikiamomis aukštojo mokslo paslaugomis, skiltyje numatyta sąlyga, kad mokykloms steigti būtinas išankstinis centrinės valdžios institucijų leidimas.

110 Aukštojo mokslo paslaugų subsektoriui skirtoje „nacionalinio režimo apribojimų“ skiltyje įrašytas žodis „nėra“.

111 Šiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar šio sprendimo 109 punkte minėta sąlyga turėti išankstinį leidimą, nurodyta „rinkos atvėrimo apribojimų“ skiltyje, taip pat taikoma GATS XVII straipsnyje numatytai pareigai užtikrinti nacionalinį režimą.

112 Iš GATS XX straipsnio 2 dalyje įtvirtintos supaprastinimo taisyklės, kaip paaiškinta šio sprendimo 108 punkte, apimties matyti, kad ši taisyklė gali būti taikoma sąlygai, taigi ir GATS XVII straipsniui, tik tuomet, jeigu ji yra diskriminacinė.

113 Reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš pačios sąlygos turėti išankstinį leidimą formuluotės, ši sąlyga taikoma visoms švietimo įstaigoms (neatsižvelgiant į jų kilmę), todėl ji visiškai nediskriminuoja. Taigi GATS XX straipsnio 2 dalyje numatyta taisyklė negali būti taikoma nagrinėjamu atveju. Darytina išvada, kad minėta sąlyga neleidžia Vengrijai remtis GATS XVII straipsnyje numatyto įsipareigojimo užtikrinti nacionalinį režimą išimtimi.

114 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija pagrįstai teigia, jog tai, kad Vengrija į savo konkrečių įsipareigojimų sąrašą įtraukia privačias aukštojo mokslo paslaugas, o kalbant apie 3 paslaugų teikimo būdą, „nacionalinio režimo apribojimų“ skiltyje įrašo žodį „nėra“, reiškia, kad šios valstybės narės įsipareigojimams, susijusiems su šiomis paslaugomis pagal GATS XVII straipsnį, netaikoma jokių apribojimų.

b) Dėl konkurencijos sąlygų pakeitimo panašių nacionalinių paslaugų teikėjų naudai

1) Šalių argumentai

115 Komisija teigia, kad atsižvelgiant į tai, jog aukštojo mokslo įstaigos, kurių buveinė yra PPO valstybėje narėje (nepriklausančioje EEE), gali teikti aukštojo mokslo paslaugas Vengrijoje tik jeigu valstybė, kurioje yra jų buveinė, su Vengrijos vyriausybe yra iš anksto sudariusi tarptautinę sutartį, šiems paslaugų teikėjams pagal Vengrijos teisės aktus taikomas mažiau palankus režimas nei panašiems Vengrijos paslaugų teikėjams ir paslaugų teikėjams, kurių buveinė yra EEE valstybėje, o tai pažeidžia GATS XVII straipsnyje numatytą pareigą užtikrinti nacionalinį režimą.

116 Komisija nurodo Aukštojo mokslo įstatymą ir pažymi, kad Vengrijos vyriausybė turi diskreciją dėl šios sutarties turinio ir sprendimo pradėti derybas dėl jos sudarymo. Todėl ši vyriausybė gali teisėtai atsisakyti sudaryti tokią sutartį, net ir savavališkais pagrindais, nors valstybė, kurioje yra paslaugų teikėjo buveinė, yra pasirengusi tai padaryti.

117 Vengrija tvirtina, kad pagrindinis reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį tikslas – sustiprinti diplomatines pastangas kultūros politikos srityje. Vengrijos vyriausybė ne kartą pareiškė esanti pasirengusi pradėti derybas ir imasi visų priemonių joms užbaigti. Tai, kad jau po Aukštojo mokslo įstatymo pakeitimo buvo pasirašytos dvi sutartys (su Merilendo valstija (Jungtinės Amerikos Valstijos) ir Kinijos Liaudies Respublika), rodo, kad priimta priemonė nėra neįgyvendinama sąlyga.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

118 Pirmiausia reikia pažymėti, kad reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį, pagal kurį Vengrija ir kita EEE nepriklausanti valstybė privalo būti sudariusios susitarimą, bet kuriuo atveju gali sukelti pasekmių tik tam tikriems užsienio paslaugų teikėjams. Kadangi tokiu reikalavimu šiems užsienio paslaugų teikėjams nustatoma papildoma sąlyga norint teikti aukštojo mokslo paslaugas Vengrijoje, palyginti su panašių paslaugų teikėjams, kurių buveinė yra šioje ar kitoje EEE priklausančioje valstybėje narėje, taikomomis sąlygomis, minėtu reikalavimu oficialiai nustatomas skirtingas požiūris į šių kategorijų paslaugų teikėjus, kaip tai suprantama pagal GATS XVII straipsnio 3 dalį.

119 Taigi remiantis šia nuostata reikia nustatyti, ar išankstinės tarptautinės sutarties reikalavimas, kuriuo oficialiai nustatomas skirtingas režimas, pakeičia konkurencijos sąlygas Vengrijoje įsisteigusių aukštojo mokslo paslaugų teikėjų arba jų teikiamų paslaugų naudai.

120 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šis Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtintas reikalavimas reiškia, kad Vengrija turi diskreciją tiek galimybės sudaryti tokią sutartį, tiek jos turinio atžvilgiu. Šiomis aplinkybėmis aukštojo mokslo įstaigų, kurių buveinė yra PPO valstybėje narėje (nepriklausančioje EEE), galimybė vykdyti veiklą Vengrijos teritorijoje visiškai priklauso nuo šios šalies institucijų diskrecijos.

121 Dėl to paslaugų teikėjai, kurių buveinė yra PPO valstybėje narėje (nepriklausančioje EEE), atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, todėl reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį pakeičia konkurencijos sąlygas Vengrijos paslaugų teikėjų naudai ir taip pažeidžia GATS XVII straipsnį.

c) Dėl pateisinimo pagal GATS XIV straipsnį

1) Šalių argumentai

122 Vengrija tvirtina, kad reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį yra būtinas viešajai tvarkai palaikyti ir apgaulės prevencijai. Šis reikalavimas leidžia būti tikram, kad valstybė, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, šį paslaugų teikėją laiko „patikimu“ ir remia būsimą šios įstaigos veiklą Vengrijoje. Be to, šis reikalavimas leidžia būti tikram, kad atitinkama įstaiga laikosi valstybės, kurioje yra jos buveinė, teisės aktų, kuriuose atitinkamai numatyta, kad, norint vykdyti veiklą Vengrijoje, būtina įvykdyti tam tikras sąlygas.

123 Be to, ši valstybė narė tvirtina, kad nėra PPO nuostatas atitinkančio alternatyvaus sprendimo Vengrijos teisės aktų leidėjo iškeltiems tikslams pasiekti.

124 Konkrečiai kalbant, priešingai Komisijos nuomonei, būtų nerealu taikytinus nacionalinės teisės aktus atitinkamoms užsienio aukštojo mokslo įstaigoms taikyti lygiai taip pat kaip Vengrijos įstaigoms.

125 Komisija teigia, kad reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį nėra pateisinamas nė viena iš GATS, ypač XIV straipsnio a punkte ir c punkto i ir ii papunkčiuose, numatytų išimčių.

126 Šiuo konkrečiu klausimu Vengrija nepateikė jokių savo teiginio, kad tokiu reikalavimu prisidedama prie viešosios tvarkos palaikymo, įrodymų ir šiomis aplinkybėmis net nepaaiškino, kokia reali ir pakankamai didelė grėsmė kyla vienam iš pagrindinių Vengrijos visuomenės interesų; be to, Vengrija nenurodė, kodėl minėtas reikalavimas gali būti reikalingas su viešosios tvarkos palaikymu susijusiam tikslui (darant prielaidą, kad jis įrodytas) pasiekti ir kodėl šiuo atveju nėra mažiau ribojančio alternatyvaus sprendimo.

127 Be to, Komisija teigia, kad dėl Vengrijos turimos diskrecijos pradėti derybas su valstybe, kurioje yra užsienio aukštojo mokslo įstaigos buveinė, tas reikalavimas bet kuriuo atveju neatitinka GATS XIV straipsnyje numatytos sąlygos, pagal kurią priemonių, kurias galima pateisinti pagal šį straipsnį, taikymas „neturi sudaryti savavališkos ar nepateisinamos šalių, kuriose vyrauja panašios sąlygos, diskriminacijos arba paslėptų prekybos paslaugomis apribojimų“.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

128 Pirma, reikia pažymėti, kad GATS XIV straipsnio a punkte ir c punkto i papunktyje, be kita ko, numatyta, kad jokia šio susitarimo nuostata neaiškinama kaip neleidžianti patvirtinti ar įgyvendinti priemonių, kurios, pirma, būtinos visuomenės dorovei apsaugoti ar viešajai tvarkai palaikyti ir, antra, reikalingos užtikrinti, kad būtų laikomasi šio susitarimo nuostatas atitinkančių įstatymų ir kitų teisės norminių aktų, įskaitant nuostatas, susijusias su apgaulės ir sukčiavimo prevencija arba su sutarčių dėl paslaugų teikimo nevykdymo padarinių šalinimu.

129 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad abu Vengrijos nurodyti tikslai, t. y. pirma, viešosios tvarkos palaikymas ir, antra, apgaulės prevencija, iš tiesų yra numatyti GATS.

130 Antra, dėl reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį, atsižvelgiant į tikslą palaikyti viešąją tvarką, pagrįstumo tyrimo pažymėtina, kad GATS XIV straipsnio a punkte esančioje 5 išnašoje paaiškinama, kad „[i]šimtis dėl viešosios tvarkos palaikymo gali būti taikoma tik tuo atveju, jeigu vienam iš esminių visuomenės interesų kyla tikras ir rimtas pavojus“.

131 Vis dėlto Vengrija nepateikė jokių argumentų, leidžiančių konkrečiai ir išsamiai nustatyti, kaip įstaigų, kurių buveinė yra EEE nepriklausančioje valstybėje, vykdoma aukštojo mokslo veikla jos teritorijoje, nesant tokios sutarties, keltų realią ir pakankamai didelę grėsmę pagrindiniam Vengrijos visuomenės interesui.

132 Taigi darytina išvada, kad reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį negalima pateisinti su viešosios tvarkos palaikymu susijusiais Vengrijos argumentais.

133 Trečia, kiek tai susiję su apgaulės prevencija, iš šio sprendimo 122 punkte apibendrintų Vengrijos šiuo klausimu pateiktų argumentų matyti, kad, Vengrijos manymu, sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį yra būtina, kad atitinkama trečioji valstybė garantuotų, jog atitinkama užsienio aukštojo mokslo įstaiga yra patikima, ir taip būtų išvengta pavojaus šiuo atžvilgiu.

134 Vis dėlto šiais argumentais negalima pateisinti reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį.

135 GATS XIV straipsnyje numatyta, kad jame išvardytų išimčių taikymas neturi sudaryti savavališkos ar nepateisinamos šalių, kuriose vyrauja panašios sąlygos, diskriminacijos arba paslėptų prekybos paslaugomis apribojimų.

136 Pirma, reikia pažymėti, kad, kaip iš esmės nurodyta generalinės advokatės išvados 119 ir 120 punktuose, reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį leidžia Vengrijai savavališkai užkirsti kelią įstaigai patekti į jos rinką arba tęsti veiklą šioje rinkoje, nes tokios sutarties sudarymas (taigi ir šio reikalavimo įvykdymas) galiausiai priklauso išimtinai nuo šios valstybės narės politinės valios. Tuo šis reikalavimas iš esmės skiriasi nuo sąlygos, pagal kurią užsienio švietimo įstaigos patikimumą vienašališku pareiškimu turi patvirtinti trečiosios valstybės, kurioje yra šios įstaigos buveinė, vyriausybė.

137 Antra, reikalavimas sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį, tiek, kiek jis taikomas Vengrijos rinkoje jau veikiančioms užsienio aukštojo mokslo įstaigoms, bet kuriuo atveju yra neproporcingas, nes apgaulės prevencijos tikslą būtų galima veiksmingiau pasiekti kontroliuojant tokių įstaigų veiklą Vengrijoje ir prireikus uždraudžiant vykdyti šią veiklą tik toms įstaigoms, kurios, kaip nustatyta, tai darė apgaulingai.

138 Šiomis aplinkybėmis apgaulės prevencija grindžiami Vengrijos argumentai nepateisina reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį.

139 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą priemonę Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį.

2. Dėl reikalavimo mokymą organizuoti valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė

a) Dėl GATS XVII straipsnio

140 Iš pradžių reikia pažymėti, kad, pirma, Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte, dėl kurio pateiktas Komisijos kaltinimas, veiklą Vengrijoje vykdyti norinti užsienio aukštojo mokslo įstaiga įpareigojama organizuoti mokymą valstybėje narėje, kurioje yra jos buveinė (neatsižvelgiant į tai, ar ši valstybė yra valstybė narė, ar trečioji valstybė), ir, antra, kad Komisijos argumentai, pateikti šiam kaltinimui pagrįsti, susiję su reikalavimu organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, nepriklausomai nuo to, ar užsienio aukštojo mokslo įstaigos buveinė yra valstybėje narėje, ar trečiojoje šalyje. Vis dėlto, kadangi, kaip matyti iš šio sprendimo 73 punkto, GATS XVII straipsnis priskirtinas prie bendrosios prekybos politikos srities, nagrinėjant šį kaltinimą ši nuostata reikšminga tik tiek, kiek minėtas reikalavimas taikomas aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra trečiojoje šalyje, PPO valstybėje narėje.

141 Kadangi Vengrijos įsipareigojimų aukštojo mokslo paslaugų srityje pagal GATS XVII straipsnį apimtis buvo paaiškinta šio sprendimo 114 punkte, reikia išnagrinėti, ar reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė (jeigu tai yra trečioji šalis, PPO narė), pakeičia konkurencijos sąlygas panašių nacionalinių teikėjų arba jų teikiamų paslaugų naudai, pažeidžiant tą pačią nuostatą, ir, jei taip, išnagrinėti Vengrijos argumentus, kuriais siekiama šį pakeitimą pateisinti viena iš GATS XIV straipsnyje numatytų išimčių.

1) Dėl konkurencijos sąlygų pakeitimo panašių nacionalinių paslaugų teikėjų naudai

i) Šalių argumentai

142 Komisija teigia, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, pakeičia konkurencijos sąlygas nacionalinių paslaugų teikėjų naudai, todėl jis prieštarauja pareigai užtikrinti nacionalinį režimą, kurio Vengrija turi laikytis pagal GATS XVII straipsnį.

143 Konkrečiai kalbant, Komisija tvirtina, kad GATS nesieja šio susitarimo užtikrinamomis teisėmis besinaudojančio paslaugų teikėjo statuso pripažinimo su sąlyga teikti paslaugas teikėjo kilmės šalyje. Todėl tiek, kiek šis reikalavimas trukdo užsienio paslaugų teikėjams iš pradžių įsteigti padalinį Vengrijoje, jis yra diskriminacinis jų atžvilgiu.

144 Vengrija *mutatis mutandis* nurodo argumentus, kuriuos pateikė dėl reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

145 Pirmiausia reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 114 punkto, Vengrija pagal GATS XVII straipsnį įsipareigojo užtikrinti aukštojo mokslo paslaugų teikėjų komerciniams padaliniams visapusį nacionalinį režimą.

146 Reikia pažymėti, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, konkrečiai taikomas paslaugų teikėjams, kurių buveinė yra užsienyje.

147 Taigi svarbu nustatyti, ar reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, nustatant šį formaliai skirtingą režimą pakeičia konkurencijos sąlygas Vengrijos paslaugų teikėjų ar jų teikiamų paslaugų naudai, palyginti su panašių paslaugų teikėjais, kurių buveinė yra bet kurioje trečiojoje šalyje, PPO narėje, ar su jų teikiamomis paslaugomis.

148 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad aukštojo mokslo paslaugų teikėjai, kurių buveinė yra trečiojoje šalyje, PPO narėje, ir kurie nori įsisteigti Vengrijoje, privalo iš anksto įsteigti padalinį šioje trečiojoje valstybėje ir faktiškai joje organizuoti aukštojo mokslo studijas.

149 Dėl to atitinkami užsienio paslaugų teikėjai atsiduria nepalankioje konkurencinėje padėtyje, todėl reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, pakeičia konkurencijos sąlygas panašių Vengrijos teikėjų naudai.

2) Dėl pateisinimo buvimo

i) Šalių argumentai

150 Siekdama pateisinti tokį konkurencijos sąlygų pakeitimą Vengrija remiasi, pirma, siekiu palaikyti viešąją tvarką ir, antra, apgaulės prevencija.

151 Komisija teigia, kad nė vienas iš šių tikslų nepateisina reikalavimo organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė. Konkrečiau kalbant, Komisija tvirtina, kad Vengrija nepateikė jokių savo teiginio, kad šiuo reikalavimu prisidedama prie viešosios tvarkos palaikymo, įrodymų ir net nepaaiškino, dėl ko kyla reali ir pakankamai didelė grėsmė vienam iš pagrindinių Vengrijos visuomenės interesų; be to, Vengrija nenurodė, kodėl minėtas reikalavimas gali būti reikalingas su viešosios tvarkos palaikymu susijusiam tikslui (darant prielaidą, kad jis įrodytas) pasiekti ir kodėl šiuo atveju negalimas mažiau ribojantis alternatyvus sprendimas.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

152 Kaip matyti iš šio sprendimo 128 ir 129 punktų, abu Vengrijos nurodyti tikslai, t. y. viešosios tvarkos palaikymas ir apgaulės prevencija, numatyti atitinkamai GATS XIV straipsnio a punkte ir XIV straipsnio c punkto i papunktyje.

153 Šiuo klausimu Vengrija daro nuorodą į savo argumentus dėl reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį, tačiau jų papildomai nepagrindžia.

154 Reikia pažymėti, kad Vengrija nepateikė jokių argumentų, leidžiančių konkrečiai ir išsamiai nustatyti, kaip įstaigų, kurių buveinė yra EEE nepriklausančioje valstybėje, Vengrijos teritorijoje vykdoma aukštojo mokslo veikla, šioms įstaigoms neorganizuojant mokymo valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, pagrindiniam Vengrijos visuomenės interesui kelia realią ir pakankamai didelę grėsmę, kuri leistų šiai valstybei narei remtis su viešosios tvarkos palaikymu susijusiu pateisinimu.

155 Be to, apsiribodama nuoroda į savo argumentus dėl reikalavimo sudaryti išankstinę tarptautinę sutartį Vengrija nepateikė jokių konkrečių įrodymų, kurie parodytų, kodėl reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kur yra atitinkamos įstaigos buveinė, būtinas apgaulės prevencijai.

156 Taigi darytina išvada, kad priėmusi Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį tiek, kiek ši nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra trečiojoje šalyje, PPO narėje.

b) Dėl SESV 49 straipsnio

1) Dėl SESV 49 straipsnio taikymo

i) Šalių argumentai

157 Vengrija visų pirma teigia, kad „ekonomine veikla“, kaip ji suprantama pagal SESV sutartį, negali būti laikomas mokymas, kurį organizuoja daugiausia privačiomis lėšomis finansuojamos mokymo įstaigos, jeigu, kaip CEU atveju, mokymo veiklą finansuoja pats paslaugų teikėjas. Galima daryti išvadą, kad SESV 49 straipsnis nagrinėjamu atveju netaikomas.

158 Komisija tvirtina priešingai, t. y. kad privačių įstaigų už atlygį teikiamos aukštojo mokslo paslaugos laikomos „paslaugomis“, kaip jos suprantamos pagal SESV. Todėl privačios įstaigos, nuolat ir nepertraukiamai vykdančios mokymo ir mokslo tyrimų veiklą Vengrijoje, gali pagrįstai remtis įsisteigimo laisve pagal SESV 49 straipsnį.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

159 SESV 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, vadovaujantis SESV trečiosios dalies IV antraštinės dalies 2 skyriaus nuostatomis, vienos valstybės narės nacionalinių subjektų įsisteigimo laisvės kitos valstybės narės teritorijoje apribojimai uždraudžiami.

160 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog aukštojo mokslo organizavimas už atlygį yra į šio 2 skyriaus taikymo sritį patenkanti ekonominė veikla, jeigu ją nuolat ir nepertraukiamai vykdo vienos valstybės narės pilietis kitoje valstybėje narėje per savo pagrindinę ar antrinę buveinę pastarojoje valstybėje narėje (2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Neri*, C-153/02, EU:C:2003:614, 39 punktas).

161 Nagrinėjamu atveju Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktas taikomas aukštojo mokslo įstaigoms, neatsižvelgiant į tai, ar šios įstaigos organizuoja studijų programas už atlygį, ar be jo.

162 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad į įsisteigimo laisvės taikymo sritį patenka atvejis, kai bendrovė, įsteigta pagal vienos valstybės narės tesės aktus ir turinti joje savo registruotą buveinę, ketina įsteigti filialą kitoje valstybėje narėje, net jei pirmojoje valstybėje narėje ši bendrovė buvo įsteigta tik tam, kad galėtų įsisteigti antrojoje valstybėje narėje, kurioje vykdys didžiąją dalį savo ūkinės veiklos ar net ją visą (2017 m. spalio 25 d. Sprendimo *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, 38 punktas).

163 Taigi reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, patenka į SESV 49 straipsnio taikymo sritį, jeigu šis reikalavimas taikomas aukštojo mokslo įstaigai, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje nei Vengrija ir kuri pastarojoje valstybėje organizuoja mokymą už atlygį.

2) Dėl apribojimo buvimo

i) Šalių argumentai

164 Komisijos teigimu, reikalavimas atitinkamai aukštojo mokslo įstaigai pagal Įstatymo dėl aukštojo mokslo 76 straipsnio 1 dalies b punktą atitikti konkrečias sąlygas valstybėje narėje, kurioje yra jos buveinė, tam, kad galėtų įsteigti kitą padalinį Vengrijoje, reiškia įsisteigimo laisvės apribojimą, kaip tai suprantama pagal SESV 49 straipsnį.

165 Konkrečiai kalbant, valstybė narė negali neleisti teisės subjektui pasinaudoti su įsisteigimo laisve susijusiomis lengvatomis, motyvuodama tuo, kad valstybėje narėje, kurioje yra jo buveinė, jis nevykdo jokios ekonominės veiklos.

166 Be to, Vengrija teigia, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, neriboja įsisteigimo laisvės. Šis reikalavimas susijęs ne su bendrovių steigimu, o su veiklos vykdymu. Konkrečiai kalbant, šiuo reikalavimu užsienio aukštojo mokslo įstaigai nedraudžiama, pavyzdžiui, įsteigti Vengrijoje antrinį padalinį, t. y. filialą. Juo taip pat neribojamas įstaigos teisinės formos pasirinkimas ir, kiek tai susiję su Vengrijoje per antrinį padalinį jau įsisteigusiais paslaugų teikėjais, numatyta tik sąlyga vykdyti aukštojo mokslo veiklą.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

167 Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją įsisteigimo laisvės apribojimais laikomos visos priemonės, kurios draudžia ar kliudo pasinaudoti šia laisve arba dėl kurių naudojimasis ja tampa mažiau patrauklus (2012 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Komisija / Portugalija*, C-38/10, EU:C:2012:521, 26 punktas).

168 Nagrinėjamu atveju Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte reikalaujama, kad atitinkamų paslaugų teikėjai, norintys Vengrijoje teikti aukštojo mokslo paslaugas per nuolatinį padalinį, privalo faktiškai organizuoti aukštojo mokslo studijas valstybėje, kurioje yra jų buveinė.

169 Dėl tokio reikalavimo kitos valstybės narės nacionaliniams subjektams, norintiems įsisteigti Vengrijoje ir teikti aukštojo mokslo paslaugas, naudojimasis įsisteigimo laisve Vengrijoje tampa mažiau patrauklus.

170 Taigi reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, reiškia įsisteigimo laisvės apribojimą, kaip tai suprantama pagal SESV 49 straipsnį.

3) Dėl pateisinimo buvimo

i) Šalių argumentai

171 Vengrija visų pirma teigia, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, yra būtinas viešajai tvarkai palaikyti ir apgaulės prevencijai. Be to, šis reikalavimas būtinas atitinkamų įstaigų mokymo paslaugų Vengrijoje kokybei užtikrinti, juo labiau kad jų išduoti diplomai yra oficialūs, teisinių pasekmių sukeliantys dokumentai.

172 Be to, ši valstybė narė tvirtina, kad minėtas reikalavimas leidžia tinkamai užtikrinti šių tikslų įgyvendinimą, nes kompetentinga institucija gali įsitikinti, kad paslaugų teikėjas valstybėje, kurioje yra jo buveinė, vykdo realią ir teisėtą veiklą, ir tai daroma tam, kad Vengrijoje būtų užtikrinamos kokybiškos universitetinės studijos.

173 Tokiomis aplinkybėmis Vengrija pažymi, kad jos institucijos nagrinėja tik aukštojo mokslo veiklą, jau išduotus diplomus, šiais diplomais patvirtintą išsilavinimą, t. y. studijų sąlygas ir programą, taip pat dėstytojų, kurie užtikrina šį mokymą, kvalifikaciją.

174 Galiausiai mažiau ribojančių priemonių nėra, nes tikslą užtikrinti kokybišką aukštąjį mokslą galima pasiekti tik išnagrinėjus valstybėje, kurioje yra įstaigos buveinė, vykdomą veiklą. Bet kuriuo atveju, kadangi aukštojo mokslo sritis nebuvo suderinta Sąjungos lygiu, valstybėms narėms šiuo klausimu yra suteikta didelė diskrecija.

175 Komisija visų pirma teigia, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, neatitinka nė vieno iš Vengrijos nurodytų tikslų. Vengrija nepateikė jokių įtikinamų argumentų, kodėl šis reikalavimas yra pateisinamas ir proporcingas atsižvelgiant į šiuos tikslus, ir net nenurodė, kokių piktnaudžiavimų šis reikalavimas padeda išvengti.

176 Komisija visų pirma teigia, kad minėtas reikalavimas yra netinkamas, nes valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, organizuojamo mokymo lygis visiškai nerodo Vengrijoje teikiamų paslaugų kokybės. Be to, jeigu tikrasis Vengrijos tikslas buvo sukčiavimo ir piktnaudžiavimo prevencija, šiuo klausimu ji turėjo priimti konkrečias teisės normas.

177 Galiausiai reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, yra neproporcingas. Prie mažiau ribojančių alternatyvų priskiriamas keitimasis informacija su valstybės, kurioje yra atitinkamos švietimo įstaigos buveinė, kokybės užtikrinimo ir (arba) akreditavimo institucijomis, kaip rekomenduojama 2014 m. gegužės 20 d. Tarybos išvadose dėl kokybės užtikrinimo remiant švietimą ir mokymą (OL C 183, 2014, p. 30), ir glaudesnis aukštojo mokslo institucijų tarpusavio bendradarbiavimas EEE lygiu.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

178 Kaip matyti iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, įsisteigimo laisvės apribojimas leidžiamas tik su sąlyga, kad, pirma, jis atitinka privalomuosius bendrojo intereso pagrindus ir, antra, laikomasi proporcingumo principo, o tai reiškia, kad juo turi būti nuosekliai ir sistemiškai užtikrinamas siekiamo tikslo įgyvendinimas ir neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti (2016 m. vasario 23 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija*, C-179/14, EU:C:2016:108, 166 punktas).

179 Be to, atitinkama valstybė narė turi įrodyti, kad visos šios sąlygos yra įvykdytos (2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 77 punktas).

180 Nagrinėjamu atveju Vengrija pirmiausia remiasi būtinybe palaikyti viešąją tvarką.

181 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad, kiek tai susiję su Sutartimis garantuojamomis pagrindinėmis laisvėmis, su viešąja tvarka susijusiomis priežastimis galima remtis tik pagrindiniam visuomenės interesui kylančios realios, esamos ir pakankamai didelės grėsmės atveju (2008 m. birželio 19 d. Sprendimo *Komisija / Liuksemburgas*, C-319/06, EU:C:2008:350, 50 punktas).

182 Vengrija tik nurodo, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, leidžia kompetentingai institucijai įsitikinti, kad atitinkamas paslaugų teikėjas valstybėje, kurioje yra jo buveinė, vykdo realią ir teisėtą veiklą. Kaip nurodyta šio sprendimo 154 punkte, ji nepateikė jokių argumentų, leidžiančių konkrečiai ir išsamiai parodyti, kodėl šių įstaigų vykdoma aukštojo mokslo veikla jos teritorijoje tuo atveju, jeigu nesilaikoma šio reikalavimo, kelia realią, esamą ir pakankamai didelę grėsmę pagrindiniam Vengrijos visuomenės interesui.

183 Taigi darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju tokios grėsmės buvimas nebuvo įrodytas.

184 Antra, Vengrija nurodo tikslą – apgaulės prevenciją. Atrodo, kad ši valstybė narė, plačiau nepagrįsdama savo argumentų, laikosi nuomonės, kad užsienio aukštojo mokslo įstaigų patekimas į Vengrijos rinką kelia pavojų, jog tokia praktika gali paplisti.

185 Remdamasi bendrąja prezumpcija Vengrija, nepaisant jai tenkančios įrodinėjimo pareigos, primintos šio sprendimo 179 punkte, neįrodė, nei kuo konkrečiai pasireiškia ši rizika, nei kaip šios rizikos padeda išvengti reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė.

186 Bet kuriuo atveju, kaip iš esmės pažymėta generalinės advokatės išvados 185 punkte, Vengrija nepaaiškino, kodėl apgaulės prevencijos tikslo nepavyktų pasiekti, jei paslaugų teikėjui, neorganizuojančiam aukštojo mokslo studijų toje valstybėje narėje, kurioje yra jo buveinė, būtų leista bet kokiomis kitomis priemonėmis patvirtinti, kad jis laikosi šios valstybės teisės aktų ir yra patikimas.

187 Trečia, Vengrijos nurodytu tikslu užtikrinti gerą aukštojo mokslo kokybę tikrai galima pateisinti įsisteigimo laisvės apribojimus (šiuo klausimu žr. 2003 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Neri*, C-153/02, EU:C:2003:614, 46 punktą).

188 Vis dėlto reikia pažymėti, kad reikalavime organizuoti mokymą valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, nėra jokio paaiškinimo apie reikalaujamą mokymo, kurį užsienio įstaiga organizuoja valstybėje narėje, kur yra jos buveinė, kokybės lygį ir kad šis reikalavimas, be to, iš esmės neturi įtakos mokymo, kurį numatoma organizuoti Vengrijoje, kokybei, todėl bet kuriuo atveju neužtikrina šio tikslo įgyvendinimo.

189 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad su studijų organizavimu valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, susijusio reikalavimo negalima pateisinti nei Vengrijos argumentais, grindžiamais viešosios tvarkos palaikymu, nei privalomaisiais bendrojo intereso pagrindais, susijusiais su apgaulės prevencija ir būtinybe užtikrinti kokybišką aukštąjį mokslą.

190 Taigi darytina išvada, kad priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę, kiek ši nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal SESV 49 straipsnį.

c) Dėl Direktyvos 2006/123 16 straipsnio ir papildomai – SESV 56 straipsnio

1) Dėl Direktyvos 2006/123 taikymo

i) Šalių argumentai

191 Vengrija tvirtina, kad „ekonomine veikla“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/123 4 straipsnio 1 punktą, negali būti laikomas mokymas, kurį organizuoja daugiausia privačiomis lėšomis finansuojamos mokymo įstaigos, kai švietimo veiklą finansuoja pats paslaugų teikėjas, kaip yra CEU atveju. Todėl ši direktyva šiuo atveju netaikytina.

192 Komisija teigia, kad pagal Direktyvos 2006/123 2 straipsnį ir 4 straipsnio 1 punktą, kuriame daroma nuoroda į SESV pateiktą paslaugų apibrėžtį, į šios direktyvos taikymo sritį patenka daugiausia privačiomis lėšomis finansuojama švietimo veikla ir mokymas. Todėl privačios įstaigos, kurios laikinai vykdo švietimo ir mokslo tyrimų veiklą Vengrijoje, gali pagrįstai remtis laisve teikti paslaugas pagal minėtą direktyvą.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

193 Direktyvos 2006/123 2 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad ši direktyva taikoma valstybėje narėje įsisteigusių teikėjų teikiamoms paslaugoms.

194 Pagal direktyvos 4 straipsnio 1 punktą „paslauga“ laikoma bet kokia savarankiška, paprastai už atlygį atliekama ekonominė veikla, kaip nurodyta SESV 57 straipsnyje.

195 Nagrinėjamu atveju Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktas apskritai susijęs su mokymo paslaugomis, kurias užsienio aukštojo mokslo įstaigos gali teikti Vengrijoje, taigi ir mokymo už atlygį organizavimu. Šis organizavimas yra „ekonominė veikla“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2006/123 4 straipsnio 1 punktą. Todėl ši direktyva taikytina šioje byloje.

2) Dėl apribojimo buvimo

i) Šalių argumentai

196 Komisijos teigimu, reikalavimas mokymą organizuoti valstybėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, kiek jis taikomas ir aukštojo mokslo įstaigoms, kurios ketina Vengrijoje teikti tarpvalstybines paslaugas, reiškia Direktyvos 2006/123 16 straipsnyje garantuojamos laisvės teikti paslaugas apribojimą. Be to, Komisija teigia, kad šiuo reikalavimu pažeidžiamas SESV 56 straipsnis.

197 Vengrija su šiais argumentais nesutinka.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

198 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą valstybė narė, kurioje teikiama paslauga, savo teritorijoje, be kita ko, užtikrina nevaržomą teisę vykdyti paslaugų teikimo veiklą.

199 Nagrinėjamu atveju Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte reikalaujama, kad atitinkamos įstaigos aukštojo mokslo studijas organizuotų toje valstybėje, kurioje yra jų buveinė.

200 Toks reikalavimas, atsižvelgiant į Direktyvą 2006/123, tiek, kiek jis nustato papildomą sąlygą paslaugų teikėjams, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, gali apriboti jų teisę laisvai verstis aukštojo mokslo veikla Vengrijoje, jeigu jie nori vykdyti veiklą pirmiausia Vengrijoje, o ne savo valstybėje narėje, kurioje yra jų buveinė, ir tuo atveju, kai jie ketina tokią veiklą vykdyti išimtinai Vengrijoje.

3) Dėl pateisinimo buvimo

i) Šalių argumentai

201 Vengrija tvirtina, kad reikalavimas organizuoti mokymą valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, yra būtinas viešajai tvarkai palaikyti. Šiuo klausimu Vengrija nurodo *mutatis mutandis* savo argumentus dėl ieškinio pagrindo, grindžiamo SESV 49 straipsnio pažeidimu.

202 Komisijos manymu, Vengrija neįrodė, kad valstybėje narėje įsteigtų aukštojo mokslo įstaigų laikinai teikiamos mokymo paslaugos turi įtakos viešajai tvarkai Vengrijoje, kaip to vis dėlto reikalaujama pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnio 3 dalį.

ii) Teisingumo Teismo vertinimas

203 Pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnio 3 dalį valstybė narė, į kurią paslaugų teikėjas atvyksta teikti savo paslaugų, turi teisę taikyti paslaugų teikimo reikalavimus, jeigu jie pagrįsti visų pirma viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo sumetimais ir jeigu laikomasi 16 straipsnio 1 dalies nuostatų.

204 Vis dėlto reikia priminti, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 181 punkte nurodytos jurisprudencijos, į kurią daroma nuoroda Direktyvos 2006/123 41 konstatuojamojoje dalyje, prie viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo priežasčių, be kita ko, priskiriama realios, esamos ir pakankamai didelės grėsmės pagrindiniam visuomenės interesui buvimas. Vis dėlto, kaip nurodyta šio sprendimo 154 ir 182 punktuose, Vengrija nepateikė jokių argumentų, leidžiančių konkrečiai ir išsamiai nustatyti, kaip kitoje valstybėje narėje buveinę turinčių įstaigų vykdoma aukštojo mokslo veikla Vengrijos teritorijoje kelia realią, esamą ir pakankamai didelę grėsmę pagrindiniam Vengrijos visuomenės interesui tuo atveju, jeigu nesilaikoma reikalavimo dėl mokymo organizavimo valstybėje narėje, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė.

205 Taigi laikytina, kad šis reikalavimas negali būti pateisinamas pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnio 3 dalį.

206 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad, priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę, kiek ši nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Direktyvos 2006/123 16 straipsnį. Todėl nereikia nagrinėti, ar ši valstybė narė pažeidė SESV 56 straipsnį, nes tokį pažeidimą Komisija nurodė tik papildomai.

207 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra trečiojoje valstybėje, PPO narėje, ir jai pagal SESV 49 straipsnį ir Direktyvos 2006/123 16 straipsnį tenkančių įsipareigojimų, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje.

3. Dėl Chartijos 13 straipsnio, 14 straipsnio 3 dalies ir 16 straipsnio

a) Dėl Chartijos taikymo

1) Šalių argumentai

208 Komisija teigia, kad vykdydamos įsipareigojimus pagal Sąjungos sudarytus tarptautinius susitarimus, pavyzdžiui, GATS, valstybės narės „įgyvendina Sąjungos teisę“, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, todėl privalo vadovautis Chartijos nuostatomis.

209 Be to, kadangi Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punktu apribojamos pagrindinės pagal SESV, Direktyvą 2006/123 ir GATS užtikrinamos teisės, ši nuostata turi būti suderinama su Chartija.

210 Vengrija teigia, kad, pirma, nacionalinė priemonė, kuria pažeidžiami valstybių narių pagal GATS prisiimti įsipareigojimai, negali būti laikoma Sąjungos teisės įgyvendinimo dalimi, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį.

211 Antra, kadangi, šios valstybės narės teigimu, nei SESV nuostatos dėl laisvės teikti paslaugas, nei Direktyvos 2006/123 nuostatos šiuo atveju netaikomos, todėl ginčijamos priemonės nereiškia SESV arba Direktyvoje 2006/123 įtvirtintų pagrindinių laisvių apribojimo, jos nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, taigi Chartija neturi reikšmės.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

212 Kiek tai susiję su valstybių narių veiksmais, pažymėtina, kad Chartijos taikymo sritis apibrėžta jos 51 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią Chartijos nuostatos taikomos valstybėms narėms tik tais atvejais, „kai šios įgyvendina Sąjungos teisę“.

213 Nagrinėjamu atveju, pirma, kaip pažymėta šio sprendimo 71 punkte, GATS yra Sąjungos teisės sistemos dalis. Darytina išvada, kad tais atvejais, kai valstybės narės vykdo iš šio susitarimo kylančius įsipareigojimus, įskaitant jo XVII straipsnio 1 dalyje numatytą įsipareigojimą, jos turi būti laikomos įgyvendinančiomis Sąjungos teisę, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį.

214 Antra, kai valstybė narė tvirtina, kad jos patvirtinta priemonė, kuri apriboja SESV užtikrinamą pagrindinę laisvę, yra pateisinama Sąjungos teisėje pripažintu privalomuoju bendrojo intereso pagrindu, tokia priemonė turi būti laikoma įgyvendinančia Sąjungos teisę, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, todėl turi atitikti Chartijoje įtvirtintas pagrindines teises (2020 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija / Vengrija (Asociacijų skaidrumas)*, C-78/18, EU:C:2020:476, 101 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Tas pats pasakytina apie Direktyvos 2006/123 16 straipsnį.

215 Taigi ginčijamos priemonės turi atitikti Chartijoje įtvirtintas pagrindines teises.

216 Šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar šios priemonės riboja pagrindines teises, kurias nurodo Komisija, ir, jei taip, ar jos vis dėlto yra pateisinamos, kaip teigia Vengrija.

b) Dėl atitinkamų pagrindinių teisių apribojimų buvimo

1) Šalių argumentai

217 Komisijos teigimu, ginčijamos priemonės daro poveikį, pirma, Chartijos 13 straipsnyje užtikrinamai akademinei laisvei ir, antra, laisvei steigti švietimo įstaigas ir laisvei užsiimti verslu, atitinkamai įtvirtintoms Chartijos 14 straipsnio 3 dalyje ir jos 16 straipsnyje.

218 Dėl akademinės laisvės ši institucija mano, kad šios priemonės daro poveikį atitinkamų užsienio aukštojo mokslo įstaigų galimybei laisvai vykdyti mokslo tyrimus Vengrijoje ir skleisti mokslo žinias bei *acquis*.

219 Dėl laisvės steigti švietimo įstaigas ir laisvės užsiimti verslu Komisija mano, kad ginčijamomis priemonėmis ribojama privačių asmenų teisė vykdyti komercinę veiklą ir įmonių teisė į tam tikrą su jų veikla susijusį stabilumą.

220 Dėl akademinės laisvės Vengrija tvirtina, kad tai, jog aukštojo mokslo įstaiga turi vykdyti tam tikras teisines pareigas, neturi įtakos nei atitinkamos įstaigos, nei jos darbuotojų akademinei laisvei. Tokios pareigos nebūtinai turi įtakos galimybei vykdyti mokslo veiklą (nei pačiai įstaigai, nei jos darbuotojams).

221 Dėl laisvės steigti švietimo įstaigas ir laisvės užsiimti verslu Vengrija iš esmės neginčija to, kad ginčijamomis priemonėmis ribojamas naudojimasis pirmąja iš nurodytų laisvių.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

222 Pirma, dėl akademinės laisvės pažymėtina, kad ji bendrai įtvirtinta Chartijos 13 straipsnio antrame sakinyje, pagal kurį „[a]kademinė laisvė turi būti gerbiama“.

223 Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį joje įtvirtintų teisių, atitinkančių Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos, pasirašytos 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje (toliau – EŽTK) garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis turi būti bent jau tokios apimties, kaip nustatyta toje konvencijoje.

224 Tiesa, EŽTK tekste akademinė laisvė neminima. Vis dėlto iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos matyti, kad ši laisvė susijusi, be kita ko, su EŽTK 10 straipsnyje įtvirtinta teise į saviraiškos laisvę (2014 m. balandžio 15 d. EŽTT sprendimo *Hasan Yazıcı prieš Turkiją*, CE:ECHR:2014:0415JUD004087707, 55 ir 69 punktai; taip pat 2014 m. gegužės 27 d. EŽTT sprendimo *Mustafa Erdoğan ir kt. prieš Turkiją*, CE:ECHR:2014:0527JUD000034604, 40 ir 46 punktai), ir tai irgi patvirtina Chartijos 13 straipsniui skirtas komentaras, pateiktas su Pagrindinių teisių chartija susijusiuose išaiškinimuose (OL C 303, 2007, p. 17).

225 Šiuo konkrečiu požiūriu akademinė laisvė tyrimuose ir švietime turi užtikrinti saviraiškos ir veiksmų laisvę, laisvę skleisti informaciją, laisvę ieškoti informacijos ir be apribojimų skleisti žinias ir tiesą; ši laisvė neapsiriboja akademiniais ar mokslo tyrimais, bet taip pat apima universitetų mokslininkų laisvę laisvai reikšti savo nuomonę ir pažiūras (2014 m. gegužės 27 d. EŽTT sprendimo *Mustafa Erdoğan ir kt. prieš Turkiją*, CE:ECHR:2014:0527JUD000034604, 40 punktas).

226 Tokiomis aplinkybėmis, kaip pažymėta generalinės advokatės išvados 145 ir 146 punktuose, sąvoka „akademinė laisvė“ turi būti suprantama plačiau.

227 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas mano, kad, siekiant išaiškinti įvairias akademinei laisvei būdingus elementus ir nustatyti, ar ginčijamomis priemonėmis yra ribojama ši laisvė, naudinga atsižvelgti į 2006 m. birželio 30 d. Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rekomendacijos 1762 (2006)

„Universitetų akademinė laisvė ir autonomija“ turinį, iš kurio matyti, kad akademinė laisvė taip pat apima institucinį ir organizacinį aspektą, nes sąsaja su infrastruktūra yra esminė mokymo ir tyrimų vykdymo sąlyga. Taip pat svarbu paminėti 1997 m. lapkričio 11 d. Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) generalinės konferencijos 29 sesijos, vykusios Paryžiuje nuo 1997 m. spalio 21 d. iki lapkričio 12 d., priimtos rekomendacijos dėl aukštojo mokslo darbuotojų padėties 18 punktą, pagal kurį „[a]utonomija yra institucinė akademinių laisvių išraiška ir būtina sąlyga dėstytojų ir aukštojo mokslo įstaigų funkcijoms vykdyti“. Šios rekomendacijos 19 punkte nurodyta, kad „valstybės narės privalo saugoti aukštojo mokslo įstaigų autonomiją nuo bet kokių grėsmių, nepriklausomai nuo grėsmės šaltinio“.

228 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad ginčijamos priemonės gali kelti pavojų atitinkamų užsienio aukštojo mokslo įstaigų akademinei veiklai Vengrijos teritorijoje, todėl atitinkami universitetai gali netekti savarankiškos infrastruktūros, kuri yra būtina jų mokslo tyrimams ir pedagoginei veiklai vykdyti. Taigi šios priemonės riboja pagal Chartijos 13 straipsnį saugomą akademinę laisvę.

229 Antra, laisvė steigti švietimo įstaigas ir laisvė užsiimti verslu yra įtvirtintos atitinkamai Chartijos 14 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnyje.

230 Pagal Chartijos 14 straipsnio 3 dalį laisvė steigti demokratiniais principais grindžiamas mokymo įstaigas turi būti gerbiama pagal jos įgyvendinimą reglamentuojančius nacionalinius įstatymus.

231 Be to, Chartijos 16 straipsnyje nustatyta, kad laisvė užsiimti verslu turi būti pripažįstama pagal Sąjungos teisę ir nacionalinės teisės aktus bei praktiką.

232 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš su Pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų, laisvė steigti viešas ar privačias švietimo įstaigas užtikrinama kaip vienas iš laisvės užsiimti verslu aspektų, todėl šias laisves reikia nagrinėti kartu.

233 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad dėl ginčijamų priemonių – atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį – galimybė Vengrijoje įsteigti aukštojo mokslo įstaigą arba tęsti toje šalyje jau veikiančios įstaigos veiklą gali būti apsunkinama arba net panaikinama.

234 Taigi šios priemonės turi būti laikomos ribojančiomis tiek Chartijos 14 straipsnio 3 dalyje garantuojamą laisvę steigti švietimo įstaigas, tiek jos 16 straipsnyje įtvirtintą laisvę užsiimti verslu.

c) Dėl pateisinimo buvimo

1) Šalių argumentai

235 Vengrija teigia, kad ginčijamos priemonės pateisinamos atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

236 Ši valstybė narė, konkrečiai kalbėdama apie laisvę steigti švietimo įstaigas ir laisvę užsiimti verslu, tvirtina, kad šios laisvės turi būti įgyvendinamos laikantis demokratijos principų ir jų įgyvendinimą reglamentuojančių nacionalinės teisės nuostatų. Taigi valstybės narės negalima kaltinti neteisėtu apribojimu, jeigu ji reglamentuoja ekonominę veiklą tam, kad kiti teisės subjektai galėtų įgyvendinti šias laisves.

237 Komisija teigia, kad ginčijamomis priemonėmis nustatyti atitinkamai Chartijos 13 straipsnyje, 14 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnyje įtvirtintų laisvių apribojimai neatrodo pateisinami atsižvelgiant į Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus reikalavimus.

238 Nagrinėjamu atveju Vengrija neįrodė, kad ginčijamomis priemonėmis nustatyti akademinės laisvės ir laisvės steigti švietimo įstaigas apribojimai atitinka Sąjungos pripažintus bendrojo intereso tikslus, yra reikalingi kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti arba proporcingi.

2) Teisingumo Teismo vertinimas

239 Pagal Pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir šių laisvių esmės. Pagal proporcingumo principą apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų asmenų teisėms ir laisvėms apsaugoti.

240 Nagrinėjamu atveju Teisingumo Teismas šio sprendimo 132, 138, 154, 155 ir 189 punktuose nusprendė, kad ginčijamos priemonės nepateisinamos nė vienu iš Vengrijos nurodytų Sąjungos pripažintų bendrojo intereso tikslų.

241 Darytina išvada, kad, kaip Teisingumo Teismas nusprendė šio sprendimo 228 ir 234 punktuose, šios priemonės, kuriomis nustatomi atitinkamai Chartijos 13 straipsnyje, 14 straipsnio 3 dalyje ir 16 straipsnyje įtvirtintų teisių apribojimai, bet kuriuo atveju neatitinka šių bendrojo intereso tikslų.

242 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad priimdama ginčijamas priemones Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Chartijos 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį.

243 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus reikia konstatuoti, kad:

– priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą priemonę Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį,

– priimdama Aukštojo mokslo įstatymo 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal GATS XVII straipsnį, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra trečiojoje valstybėje, PPO narėje, ir jai pagal SESV 49 straipsnį ir Direktyvos 2006/123 16 straipsnį tenkančių įsipareigojimų, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, ir

– priimdama ginčijamas priemones Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Chartijos 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

244 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi nagrinėjamu atveju Vengrija pralaimėjo bylą, iš jos priteisiamos bylinėjimosi išlaidos pagal Komisijos pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **Priimdama *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény* (2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) su *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény* (2017 m. Įstatymas Nr. XXV, kuriuo iš dalies keičiamas 2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) padarytais pakeitimais 76 straipsnio 1 dalies a punkte numatytą priemonę, pagal kurią už Europos ekonominės erdvės ribų įsteigtos užsienio aukštojo mokslo įstaigos gali organizuoti laipsnį suteikiančias studijas Vengrijoje tik tuomet, jei Vengrijos vyriausybė ir valstybės, kurioje yra atitinkamos įstaigos buveinė, vyriausybė susitarė prisiimti įsipareigojimus pagal tarptautinę sutartį, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrojo susitarimo dėl prekybos**

paslaugomis, išdėstyto Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties, pasirašytos Marakeše ir patvirtintos 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu, 1B priede, XVII straipsnį.

2. **Priimdama *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény* (2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) su *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény* (2017 m. Įstatymas Nr. XXV, kuriuo iš dalies keičiamas 2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) padarytais pakeitimais 76 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą priemonę, pagal kurią užsienio aukštojo mokslo įstaigų veiklos Vengrijoje vykdymas susiejamas su sąlyga, kad jos organizuotų aukštojo mokslo studijas valstybėje, kurioje yra jų buveinė, Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Bendrojo susitarimo dėl prekybos paslaugomis, išdėstyto Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutarties, pasirašytos Marakeše ir patvirtintos Sprendimu 94/800, 1B priede, XVII straipsnį, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra trečiojoje valstybėje, Pasaulio prekybos organizacijos narėje, ir jai pagal SESV 49 straipsnį ir 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje 16 straipsnį tenkančių įsipareigojimų, kiek minėta nuostata taikoma aukštojo mokslo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje.**

3. **Priimdama *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény* (2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) su *Nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény* (2017 m. Įstatymas Nr. XXV, kuriuo iš dalies keičiamas 2011 m. Įstatymas Nr. CCIV dėl nacionalinio aukštojo mokslo) padarytais pakeitimais 76 straipsnio 1 dalies a ir b punkte numatytas priemones Vengrija neįvykdė įsipareigojimų pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 13 straipsnį, 14 straipsnio 3 dalį ir 16 straipsnį.**

4. **Priteisti iš Vengrijos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.